

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง "ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา" ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสัมพันธ์ข้อความภาษาอังกฤษ สามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสาร
2. องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร
3. ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ
4. ความสำคัญของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ
5. องค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ
 - 5.1 การผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion)
 - 5.1.1 ความหมายของการผูกพันรูปเรื่อง
 - 5.1.2 ประเภทของการผูกพันรูปเรื่อง
 - 5.2 สัมพันธภาพในข้อความ (Coherence)
 - 5.2.1 ความหมายของสัมพันธภาพในข้อความ
 - 5.2.2 ประเภทของสัมพันธภาพในข้อความ
6. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับข้อความ (Discourse Level)
7. การวัดและประเมินความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสาร

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารนี้ สืบเนื่องมาจากปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา นักภาษาศาสตร์หลายคนได้ตระหนักว่า ความสามารถในด้านโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาที่มุ่งเน้นกันมากในการเรียนการสอนภาษาในช่วงก่อนปี 1970 ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ใช้ภาษาจำเป็นต้องมีความรู้อื่นๆ ในภาษานั้นๆ ด้วยจึงจะสามารถสื่อสารได้ เช่น มีความรู้ด้านวัฒนธรรมของภาษา หน้าที่ทางภาษา ทาเนียบทางภาษา และบริบททางภาษา เป็นต้น (D.Hyme, W. Labov, M.A.K. Halliday, A. McIntosh, P. Streven cited in Robin Scarcella and Rebecca Oxford 1992:68-69)

วิลเลียม ลิตเติลวูด (William Littlewood 1981:x) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารไว้สรุปได้ว่า เป็นความสามารถในด้านโครงสร้างภาษา ซึ่งได้แก่ ความสามารถด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ รวมทั้งเป็นความสามารถในด้านหน้าที่ทางภาษา คือรู้วิธีการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงด้วย

แมรี ฟินอคชิอาร์ และคริสโตเฟอร์ บรัมฟิต (Mary Finochiaro and Christopher Brumfit 1983:218) กล่าวว่า "ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ"

ซินเทีย วอลเล็ท (Cynthia Walleet 1984:2-5) กล่าวถึงความสามารถในการสื่อสารว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือรายละเอียดทางสังคมในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งเป็นการแสดงออกต่อบุคคลอื่นในสภาพการณ์ต่างๆ

โลล์ บาคแมนและเอเดรียน บาล์มเมอร์ (Lyle Bachman and Adrian Palmer 1984:34) กล่าวถึงความสามารถในการสื่อสารว่า เป็นความสามารถในการทำความเข้าใจ ข้อความหรือเรื่องราวที่บุคคลสื่อสารกันโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องทางภาษาศาสตร์ แต่จะคำนึงถึงกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยอาศัยความรู้ทางภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์สังคม และกฎเกณฑ์ความ ต่อเนื่องสัมพันธ์กันของข้อความมาประกอบกัน

อลัน มาลี (Alan Maley 1986:88-89) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงการใช้ภาษา (Use) และความเหมาะสมในการใช้ภาษามากกว่ารูปแบบภาษา (Form)
2. ให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่าความถูกต้องในการใช้ภาษา (Accuracy)
3. กิจกรรมฝึกความสามารถในการสื่อสารควรฝึกด้วยการใช้ภาษามากกว่าแบบฝึกหัดเกี่ยวกับโครงสร้างภาษา
4. ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนมากกว่าการยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง
5. ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
6. คำนึงถึงความหลากหลายของภาษาและความหลากหลายในการใช้ภาษา

กล่าวโดยสรุป จากแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารที่นักภาษาศาสตร์ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางสังคม ที่ต้องอาศัยทั้งความสามารถในด้านโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ในสังคม โดยมุ่งเน้นที่ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายตามที่ตั้งใจ มากกว่าความถูกต้องตามระบบไวยากรณ์ของภาษา

องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร

ซานดรา เจ ซาวิญอง (Sandra J. Savignon 1983:34-35) และไมเคิล คาเนล (Michael Canale 1984: 112) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้สอดคล้องกันว่า มีอยู่ด้วยกัน 4 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. ความสามารถด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ของภาษา (Grammatical Competence) คือความสามารถทางภาษา ทั้งด้านภาษาพูด (Verbal) และภาษาที่ไม่ใช่ภาษาพูด (Nonverbal) อันประกอบด้วย ความรู้ในเรื่องการใช้คำศัพท์ กฎเกณฑ์การวางรูปประโยค การออกเสียง และความหมายตามรูปคำ

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) คือความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในสภาพการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยเน้นที่ความเหมาะสมทางความหมาย เช่น ทัศนคติ วาทพฤติกรรมการ (Speech Act) รวมทั้งความเหมาะสมในรูปประโยคด้วย เช่น ท่าเนียบภาษา (Register) ภาษาท่าทางการ แสดงออกโดยใช้ข้อความ (Expression) และระดับเสียง (Intonation)

3. ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse Competence) คือความสามารถในการรวมและตีความรูปประโยคและความหมายเพื่อให้ได้ใจความโดยรวมในข้อความทั้งข้อความที่สื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยความสามารถที่สำคัญ 2 ด้าน คือ ความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อความตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์โดยใช้ เครื่องผูกพันข้อความ (Cohesive Devices) และความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความ (Coherence) ซึ่งเป็นความสามารถในการรวบรวมและจัดระเบียบความหมายของข้อความ

4. ความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร (Strategic Competence) คือความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อสารทั้งด้านการใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด ทั้งนี้เพื่อมิให้การสื่อสารต้องล้มเหลวซึ่งเป็นผลมาจากการมีความสามารถทางภาษาไม่เพียงพอ หรือมีข้อจำกัดในการแสดงออกในการสื่อสาร

ดี ปีโตร (Di Pitro cited by J.T. Roberts 1986:56-57)

แบ่งองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารว่าประกอบด้วยความสามารถ 3 ด้านคือ

1. ความสามารถที่เป็นทางการ (Formal Competence) แบ่งออกเป็น

1.1 ความสามารถด้านไวยากรณ์ (Grammatical Competence)

ได้แก่ความสามารถในการสร้างประโยคหรือข้อความให้มีรูปแบบที่ดี ถูกต้อง

1.2 ความสามารถด้านสำนวน (Idiomatic Competence) ได้แก่

ความสามารถในการตีความหมายข้อความสำนวนต่างๆ ตลอดจนใช้สำนวนต่างๆ

อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence)

ประกอบด้วยความรู้ในเรื่องภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่างๆ

ในสังคม เช่น การทักทาย การแนะนำตัว การขอโทษ การขอบคุณ การแสดงความเห็นใจ เป็นต้น

3. ความสามารถด้านจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguistic Competence)

ได้แก่ความสามารถในการเรียนรู้บุคลิกภาพของบุคคลในสังคม ตลอดจนความสามารถใช้ภาษา

ได้บรรลุตามจุดประสงค์ส่วนบุคคลได้

ไลล์ เอฟ บาคแมน (Lyle F. Bachman 1991: 682-686) กล่าวถึง

องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารว่าจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ต่อไปนี้

1. ความรู้ด้านภาษา (Language Knowledge) ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ความรู้ด้านการจัดระบบและเรียบเรียงภาษา (Organizational Knowledge) ประกอบด้วยความรู้ด้านไวยากรณ์ (Grammatical Knowledge) และความรู้ด้านรูปร่าง (Textual Knowledge)

1.2 ความรู้ด้านการใช้ภาษา (Pragmatic Knowledge) ประกอบด้วยความรู้ด้านข้อความ (Propositional Knowledge) ความรู้ด้านหน้าที่ทางภาษา (Functional Knowledge) และความรู้ด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Knowledge)

2. ความรู้ด้านกลวิธีการใช้ภาษา (Metacognitive Strategies) ประกอบด้วย การเชื่อมโยงความรู้ทางภาษาเข้ากับบริบทที่ใช้ภาษา การตั้งเป้าหมายในการสื่อสาร และการวางแผนในการใช้ภาษาหรือตีความข้อความที่สื่อสาร

สรุปได้ว่า ความสามารถในการสื่อสารจะต้องประกอบด้วยความรู้และความสามารถทั้ง ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษา การใช้ภาษาตามหน้าที่ทางภาษา ตลอดจนความรู้ความสามารถ ในการเชื่อมโยงสัมพันธ์ข้อความที่สื่อสารและความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารเพื่อช่วยในการสื่อสาร มีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร

ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ

การติดต่อสื่อสารในรูปแบบใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นการสนทนา การเขียนหรืออ่าน ข้อความที่สื่อสารมักไม่อยู่ในลักษณะโดดเดี่ยวเพียงประโยคเดียว ประโยคหนึ่งๆ ก็มักจะมี ข้อความประโยคอื่นๆ ตามมาอีกเสมอและต่อเนื่องกัน ผู้สื่อสารจะเข้าใจความหมายของ เรื่องราวที่สื่อสารได้ก็จะต้องเข้าใจความต่อเนื่องของข้อความที่สื่อสารนั้นๆ คือต้องเข้าใจ ว่าข้อความหนึ่งสัมพันธ์กับข้อความที่กล่าวมาก่อนหรือกล่าวต่อมาอย่างไร ซึ่งก็ก็ต้องมีความ เข้าใจในความสัมพันธ์ของข้อความ (Joe D.Palmer 1980:16)

นักภาษาศาสตร์ต่างก็ตีความความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความแตกต่างกันไป นักภาษาศาสตร์ที่มีความคิดเน้นหนักไปในด้านโครงสร้างของภาษามักจะตีความหมายของการ สัมพันธ์ข้อความในรูปแบบของการสัมพันธ์ข้อความในภาษาเขียน (Written Discourse) ส่วนนักภาษาศาสตร์สังคมนักเน้นความสัมพันธ์ของข้อความในบทสนทนาในชีวิตประจำวัน ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ของการสนทนานั้น เช่นวาทพฤติกรรม (Speech Acts) ซึ่งก็คือ การสัมพันธ์ข้อความในภาษาพูด (Spoken Discourse) นักจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguists) เน้นการสัมพันธ์ข้อความในด้านการทำความเข้าใจข้อความหรือลำดับ

ของข้อความที่เป็นข้อเขียน นักภาษาศาสตร์เชิงคำนวณ (Computational Linguist) เน้นเรื่องการสร้างรูปแบบ (Models) ของความเข้าใจเนื้อหาภายในบริบท นักปรัชญาภาษาศาสตร์ตีความความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในแง่ของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยค 2 ประโยคขึ้นไป ตลอดจนเน้นความสามารถในการเชื่อมโยงข้อความเข้ากับสภาพความเป็นจริงของผู้ตีความ (Gillian Brown and George Yule 1983: viii)

ซานดรา เจ ซาวิญอง (Sandra J. Savignon 1983 :304) ให้ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่า หมายถึงความสามารถในการตระหนักถึงความแตกต่างของข้อความในรูปแบบต่างๆ ความสามารถในการเชื่อมประโยคหรือข้อความต่างๆ เข้าด้วยกันให้เป็นเรื่องเดียวกัน และเป็นความสามารถในการตีความหมายโดยรวมของภาษาพูดและภาษาเขียนที่อยู่ในลักษณะข้อความที่ต่อเนื่อง เป็นเรื่องราวเดียวกัน

ไมเคิล คาเนล (Michael Canale 1984: 112) ได้กล่าวถึงความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่า เป็นความสามารถในการใช้เครื่องมือผูกพันรูปเรื่อง (Cohesive Devices) เช่น การใช้คำสรรพนามเพื่ออ้างอิง การใช้เครื่องมือผูกพันทางไวยากรณ์ เช่น คำเชื่อม (Conjunctions) คำวิเศษณ์ต่างๆ (Adverbs) ตลอดจนการใช้ข้อความที่เป็นสันธานเชื่อมโยงข้อความต่างๆ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องทางความคิดในข้อความที่สื่อสาร นอกจากนี้ยังรวมถึงทักษะในการใช้และการแยกแยะความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่มีความคิดแตกต่างกันด้วย

ไลล์ บาคแมนและเอเดรียน ปาล์มเมอร์ (Lyle Bachman and Adrian Palmer 1984:36) อธิบายความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้สรุปได้ว่า เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงประโยคและอนุประโยคเข้าด้วยกันทางโครงสร้าง และเป็นความสามารถจัดลำดับเรียงเรียงข้อความประเภทต่างๆ รวมทั้งสรุปตีความหมายข้อความหรือเรื่องราวให้เป็นเรื่องเดียวกันได้

เมอร์ริล สเวน (Merrill Swain 1985:37) อธิบายความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ว่า "เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงรูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาและความหมายเข้าด้วยกันเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวทั้งที่เป็นคำพูดและข้อเขียน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทั้งด้านโครงสร้างประโยคและความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อความแต่ละข้อความประกอบกัน"

อลัน มาลี (Alan Maley 1986:88) ให้ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่า เป็นความสามารถในการรวบรวมความหมายของข้อความลักษณะต่างๆ ในภาษาพูดและภาษาเขียน โดยข้อความนั้นๆ อาจอยู่ในลักษณะของการบรรยาย เล่าเรื่อง การโต้แย้ง บทความในหนังสือพิมพ์ ข่าวกระจายเสียงทางวิทยุ-โทรทัศน์ ตลอดจนบทสนทนาในชีวิตประจำวัน

เด็บบอราห์ แทนเนน (Deborah Tannen 1989:6) ได้ให้ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้สรุปได้ว่า หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาที่อยู่เหนือระดับประโยค (Language Beyond the Sentence) ซึ่งเป็นภาษาที่เกิดขึ้นในบริบทใดๆ หรือรูปแบบใดๆ ก็ตาม เช่น ภาษาในบทสนทนา ภาษาที่ใช้ในการประชุม การสัมภาษณ์ ตลอดจนภาษาในนวนิยายหรือบทละคร

ไมเคิล โฮย (Michael Hoey 1991:266) กล่าวถึงความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่า เป็นความสามารถในการเรียบเรียงและจัดระบบภาษา (Language Organization) ในทุกรูปแบบที่เหนือระดับของโครงสร้างไวยากรณ์ แต่เป็นการเรียบเรียงภาษาในระดับข้อความซึ่งเกิดขึ้นในการปฏิสัมพันธ์ต่างๆ

จากความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ เป็นความสามารถในการสร้างข้อความและตีความ

ข้อความในภาษาพูดและภาษาเขียนให้มีความต่อเนื่อง เป็นเรื่องราวเดียวกันทั้งทางโครงสร้าง และทางความหมาย ทำให้ข้อความสามารถสื่อความหมายได้

ความสำคัญของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ

นักภาษาศาสตร์หลายคนจัดความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้เป็นองค์ประกอบ ส่วนหนึ่งของความสามารถในการสื่อสารดังที่ได้กล่าวมาแล้ว (Sandra J. Savignon 1983: 34-35; Michael Canale 1984:112; Lyle F. Bachman 1990: 87) ซึ่งหมายความว่า ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ เป็นความสามารถด้านหนึ่งที่จะนำไปสู่การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาวิธีการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาศาสตร์เพียงด้านเดียวจะพบความยากลำบากในการสื่อสาร เนื่องจากสถานการณ์สื่อสารจริงไม่ได้สื่อสารกัน ตามรูปแบบรายการตัวอย่างเดียวหากต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้วย เช่น

1. A: Those are delicious looking apples.

B: Yes, they are.

2. A: Those are delicious looking apples.

B: I just bought them. Why don't you try one?

ในตัวอย่างที่ 1 เป็นเพียงการสื่อสารในระดับไวยากรณ์หรือระดับโครงสร้างผิว (Surface Structure) เท่านั้น ถึงแม้ประโยคจะถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์แต่เมื่อพิจารณาความหมายในเชิงสื่อสารจะไม่เหมาะสมเท่าตัวอย่างที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้พูด B มีความเข้าใจความหมายโดยนัยของ A คือเข้าใจว่า A ต้องการรับประทานผลไม้ที่ซื้อ

ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความจะช่วยให้ผู้เรียนภาษาเข้าใจความซับซ้อนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสาร ข้อความต่างๆ ในการสื่อสารจะสามารถบ่งบอกถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของการสื่อสารนั้นๆ ได้ (Virginia LoCastro 1989:126-127)

เอ เอ ทาดรอส (1976:12-19) กล่าวถึงความสำคัญของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ สรุปได้ว่า หากผู้เรียนขาดความสามารถด้านนี้ จะไม่สามารถพัฒนาและเรียบเรียงความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวที่สื่อสารได้ ถึงแม้จะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่สื่อสารแต่ไม่รู้วิธีที่จะเรียบเรียงความคิดต่างๆ เข้าด้วยกัน ก็ทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงข้อความในลักษณะหรือรูปแบบต่างๆ ได้ตรงตามจุดประสงค์ในการสื่อสาร

เอช จี วิดโดว์สัน (H.G. Widdowson 1979:49-59) กล่าวถึงความสำคัญของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่า ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความจะก่อให้เกิดความเข้าใจในข้อความที่สื่อสาร โดยความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความจะทำให้ผู้สื่อสารเข้าใจความสัมพันธ์ของข้อความที่มีการเชื่อมโยงทางโครงสร้างไวยากรณ์ และความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความจะทำให้ผู้สื่อสารเข้าใจความสัมพันธ์ของข้อความที่มีการเชื่อมโยงทางความหมาย

โรบิน ซี สการ์เช็ลลา และรีเบคกา แอล อ็อกซฟอร์ด (Robin C. Scarcella and Rebecca L. Oxford 1992:93-168) กล่าวถึงความสำคัญของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความที่มีต่อทักษะต่างๆ ในการสื่อสารดังนี้

1. ทักษะการอ่าน ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจข้อความที่อ่านได้เร็วและถูกต้อง ถ้าผู้อ่านเข้าใจวิธีการเชื่อมโยงผูกพันข้อความประเภทต่างๆ ที่ปรากฏในบทอ่านนั้นๆ กล่าวคือ ถ้าเข้าใจว่า เครื่องผูกพันข้อความชนิดใดแสดงถึงความสัมพันธ์ชนิดใด ก็จะทำให้เข้าใจความต่อเนื่องสัมพันธ์กันในเรื่องราวและสามารถจับใจความเรื่องราวที่อ่านได้

2. ทักษะการเขียน ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความช่วยให้ผู้เขียนเรียบเรียงข้อความให้เป็นเรื่องราวที่มีความต่อเนื่อง มีเอกภาพ โดยสามารถใช้เครื่องหมายเชื่อมข้อความในระดับโครงสร้างประโยคได้ ซึ่งจะนำไปสู่สัมพันธภาพในข้อความทั้งหมด

3. ทักษะการฟัง ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความมีความสำคัญต่อทักษะด้านนี้ ในลักษณะคล้ายคลึงกับทักษะการอ่าน กล่าวคือนอกจากจะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความต่อเนื่องของเรื่องราวที่ฟังแล้วยังช่วยให้ผู้ฟังสามารถคาดเดาข้อความที่จะได้ฟังต่อไปในบริบทนั้นๆ ซึ่งก็จะช่วยให้เข้าใจข้อความที่ฟังได้เร็วขึ้น เนื่องจากได้มีการคาดหมายไว้ก่อนแล้ว

4. ทักษะการพูด ผู้พูดที่ดีควรจะสามารถดำเนินการสัมพันธ์ข้อความ เนื่องจากความสามารถด้านนี้จะเอื้ออำนวยต่อบทสนทนาในสภาพการณ์ต่างๆ เช่นการเริ่มและการจบบทสนทนา (Opening and Closing) การสลับเปลี่ยนบทบาทในการพูด (Turn-taking) การดำเนินบทสนทนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การมีความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความ จะทำให้ผู้พูดรู้จักใช้คำหรือข้อความเพื่อเชื่อมโยงข้อความที่พูดให้ต่อเนื่องด้วย

สรุปได้ว่า ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความมีความสำคัญต่อการสื่อสาร คือ ทำให้ผู้สื่อสารมีความเข้าใจในความซับซ้อนของข้อความที่สื่อสารกัน ตลอดจนเข้าใจความต่อเนื่องสัมพันธ์กันของแต่ละข้อความทั้งในระดับโครงสร้างและระดับความหมาย นอกจากนี้ ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความยังมีความสำคัญต่อทักษะทางภาษาทั้งด้านการอ่าน เขียน ฟัง และพูด อีกด้วย

องค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ

การที่ผู้สื่อสารจะสามารถเรียบเรียงข้อความที่สื่อสารให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน มีใจความเป็นหนึ่งเดียวกันให้เป็นที่สื่อความหมายได้นั้น ผู้สื่อสารจะต้องมีความสามารถในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ ดังนี้

ไมเคิล ฮัลลiday และ รูไควยา ฮาซัน (Michael Halliday and Ruqaiya Hasan 1976:19-23) กำหนดองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ว่า จะต้องประกอบด้วยความสามารถในการทำความเข้าใจความต่อเนื่องสัมพันธ์ระหว่างข้อความ มีความสามารถในการผูกพันข้อความระหว่างประโยค (Cohesion) และมีความสามารถในการด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความ (Texture) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อความที่มีความต่อเนื่องทางความหมายในบริบทโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการสื่อสาร ซึ่งความสามารถในการผูกพันข้อความระหว่างประโยคจะก่อให้เกิดความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความตามมา

แพทรีเซีย แครร์เรล (Patricia Carrell 1982:486) มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความสอดคล้องกับไมเคิล ฮัลลiday และรูไควยา ฮาซัน แต่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทั้งสองด้านเพิ่มเติมสรุปได้ว่าความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องซึ่งเป็นการผูกพันข้อความในระดับประโยค ไม่ได้เป็นพื้นฐานให้เกิดความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความซึ่งเป็นการผูกพันข้อความโดยรวม แต่การมีความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความ อาจมีผลทำให้มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องได้

ไมเคิล คาเนล (Michael Canale 1983:10) ได้แบ่งองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ว่าประกอบด้วย

1. ความสามารถในการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงข้อความตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์โดยใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่อง (Cohesive Devices) เช่น การใช้คำสรรพนาม (Pronouns) การใช้คำเชื่อม (Transition Words) และการใช้โครงสร้างประโยคที่คู่ขนานกัน (Parallel Structure)
2. ความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความ (Coherence) ซึ่งเป็นการรวบรวมและจัดระเบียบความหมายของข้อความ เช่น การซ้ำคำ (Repetition) ความสัมพันธ์กลมกลืน (Consistency) และความเกี่ยวข้องของความคิด (Relevance of Ideas)

ไลล์ เอฟ บาคแมน (Lyle F. Bachman 1990:87) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่าประกอบด้วยความสามารถในการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) และความสามารถในการจัดเรียงเรียงภาษาให้กลมกลืนกัน (Rhetorical Organization)

เบซิล ฮาติมและเอียน เมสัน (Basil Hatim and Ian Mason 1990:192) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่าประกอบด้วยความสามารถในการเรียงเรียงข้อความให้ต่อเนื่องกันทั้งทางโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ (Cohesion) และทางความหมาย (Coherence)

นอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough 1992:17-18) ศึกษาความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในภาษาพูด และได้กำหนดองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการเริ่มต้นและจบบทสนทนา (Conversational Opening and Closing)
2. ความสามารถในการสร้าง พัฒนา และเปลี่ยนหัวข้อเรื่องที่สนทนา
3. ความสามารถในการวิพากษ์สนทนา และการพูดเล่าเรื่องต่างๆ ในระหว่างการสนทนา
4. ความสามารถในการระบุประเด็นสำคัญในการสนทนา (Gists) และการตระหนักรู้ถึงความหมายโดยนัยของข้อความที่สนทนา
5. ความสามารถในการสลับเปลี่ยนบทบาทในการสนทนาอย่างเหมาะสม (Turn-Taking)
6. ความเข้าใจในความสัมพันธ์ของคู่บทสนทนา (Adjacency Pairs)

จากองค์ประกอบของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความที่นักภาษาศาสตร์ได้กำหนดไว้ สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความจะประกอบด้วยความ

สามารถในการเชื่อมโยงข้อความต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้ข้อความมีความต่อเนื่องกันทั้งทางโครงสร้างและทางความหมายโดยรวม นอกจากนี้ ยังต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทางสังคมอื่นๆ คือ ความสามารถในการสร้างหัวข้อเรื่อง การเปลี่ยนหัวข้อเรื่องในบทสนทนา การสลับเปลี่ยนบทบาทการสนทนา การแก้ไขข้อความในบทสนทนา ตลอดจนการทำความเข้าใจความต่อเนื่องของบทสนทนาเพื่อให้ข้อความมีความหมายที่สมบูรณ์ในการสื่อสาร

ความหมายของการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion)

โจเซฟ กริมส์ (Joseph Grimes 1975:272,276) ให้ความหมายของการผูกพันรูปเรื่องว่า เป็นลักษณะทางโครงสร้างของข้อความที่สัมพันธ์กับความหมายของข้อความในลักษณะที่ข้อความที่กล่าวถึงมีความสัมพันธ์กับข้อความที่ได้กล่าวมาก่อน รวมทั้งเป็นวิธีการรวมกันของข้อความหรือประโยคหลายๆ ประโยคเพื่อให้กลายเป็นเรื่องเดียวกัน

ไมเคิล ฮัลลiday และรุไควยา ฮาซัน (Michael Halliday and Ruquiya Hasan 1976:29) กล่าวถึงความหมายของการผูกพันรูปเรื่องว่าหมายถึงการเชื่อมโยงข้อความทางระบบโครงสร้างประโยค

โรเบิร์ต เดอ โบกรองด์ และวอล์ฟแกง เดรสส์เลอร์ (Robert de Beaugrande and Wolfgang Dressler 1981:3) ให้ความหมายของการผูกพันรูปเรื่องว่าหมายถึง วิธีการที่จะเชื่อมโยงองค์ประกอบของข้อความในระดับพื้นผิว (Surface Text) หรือระดับโครงสร้างให้มีความต่อเนื่องกัน ซึ่งองค์ประกอบของข้อความในระดับโครงสร้างนี้จะ เป็นเครื่องชี้ให้ทราบถึงความหมายของข้อความ

เฮช จี วิดโดว์สัน (H.G. Widdowson 1983:22-29) อธิบายความหมายของการผูกพันรูปเรื่องว่าหมายถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์ข้อความทางระบบประโยคและตีความหมายระหว่างประโยค ที่มีสัญลักษณ์ระบุไว้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- A: Well, did you talk to her?
- B: Yes, I did (talk to her).
- A: When did she say the parcel would be returned?
- B: (She said that the parcel would be returned)
tomorrow.
- A: Good. I'll meet her at the shop.
- B: She said that her husband would return it.

จากตัวอย่างข้างต้น สังเกตได้ว่า ข้อความที่ทั้ง A และ B พูด ต่างก็มีความสัมพันธ์กันตามระบบโครงสร้างประโยค วิดวัตว์สันได้เสนอตัวอย่างประโยคที่มีการผูกพันรูปเรื่องที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมเพื่อเปรียบเทียบกันเพื่อให้เข้าใจลักษณะของการผูกพันรูปเรื่องได้ชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. A: What did the rain do?
B: The crops were destroyed by the rain.
2. A: What happened to the crops?
B: The crops were destroyed by the rain.
A: When were the crops destroyed by the rain?
B: The crops were destroyed by the rain last week.

ตัวอย่างข้างต้นนี้ ทั้ง 2 ตัวอย่าง เป็นการผูกพันรูปเรื่องที่ไม่เหมาะสมในตัวอย่างที่ 1 ประโยคคำถามแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้ถามไม่ทราบก็คือผลของ the rain ว่าก่อให้เกิดสิ่งใดขึ้น ทราบแต่เพียงว่า the rain ได้ก่อให้เกิดผลบางอย่างตามมาแน่นอน

แต่คำตอบของ B ในลักษณะเช่นนี้ราวกับว่าผู้ถามทราบเรื่องเกี่ยวกับ the crops แล้ว ซึ่งตามความเป็นจริงผู้ถามไม่ทราบ ส่วนในตัวอย่างที่ 2 มีลักษณะของการใช้คำซ้ำซ้อน (Redundancies) มากเกินไป คือคำว่า the crop จึงถือว่าเป็นการผูกพันรูปเรื่องที่ไม่เหมาะสม วิศวคว้สันได้เสนอตัวอย่างการผูกพันรูปเรื่องที่เหมาะสมกว่าตัวอย่างข้างต้นดังนี้

1. A: What happened to the crops?
 B: The crops were destroyed by the rain./
 They were destroyed by the rain.
 Destroyed by the rain.
2. A: What did the rain do?
 B: The rain destroyed the crops.
 It destroyed the crops.
 Destroyed the crops.
3. A: What happened to the crops?
 B: They were destroyed by the rain.
 A: When?
 B: Last week.

ไมเคิล โฮย (Michael Hoey 1991:3) ให้ความหมายของการผูกพันรูปเรื่องไว้ว่าเป็นวิธีการที่คำหรือข้อความทางไวยากรณ์ต่างๆ เชื่อมต่อกันจนทำให้รูปเรื่องนั้นสื่อความหมาย

สรุปได้ว่า การผูกพันรูปเรื่องคือการเชื่อมโยงข้อความต่างๆ เข้าด้วยกันในระดับโครงสร้างประโยคเพื่อให้ข้อความนั้นมีความหมายที่ต่อเนื่องกัน เป็นที่สื่อความได้

ประเภทของการผูกพันรูปเรื่อง

แรนดอล์ฟ เควิร์ก และซิดนีย์ กรีนบอม (Randolph Quirk and Sidney Greenbaum 1975:284-306) แบ่งประเภทของการผูกพันรูปเรื่องไว้ดังนี้

1. การผูกพันประโยค (Sentence Connection) ได้แก่การนำคำเชื่อมข้อความต่างๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแต่ละข้อความ โดยแบ่งประเภทของคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความได้ดังนี้

1.1 คำแสดงเวลา (Time Relaters) เช่น earlier, former, already, next, afterward, etc.

1.2 คำแสดงสถานที่ (Place Relaters) เช่น front, here, that, where, etc.

1.3 คำแสดงลำดับของเหตุการณ์ (Enumeration) เช่น first, finally, furthermore, etc.

1.4 คำแสดงความคล้ายตามกันหรือให้รายละเอียดเพิ่มเติม (Addition) เช่น also, equally, too, etc.

1.5 คำแสดงลำดับขั้นของความคิดหรือแสดงเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิม (Transition) เช่น now, incidentally, with reference to, etc.

1.6 คำแสดงการสรุปเหตุการณ์หรือความคิด (Summary) เช่น in all, I will sum up by saying....., etc.

1.7 คำแสดงการกล่าวอ้างหรืออธิบายถึงข้อความที่กล่าวมาแล้ว (Apposition) เช่น for example, another way of putting it is..., etc.

1.8 คำแสดงผลของเหตุการณ์หรือการกระทำที่กล่าวมาแล้ว (Result) เช่น so, as a result, the result is, the consequence (of that) was....., etc.

1.9 คำแสดงการสรุปตีความ (Inference) เช่น in other words, in that case, if so, if not, etc.

1.10 คำแสดงการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงความคิดที่กล่าวมาแล้ว (Reformulation and Replacement) เช่น rather, in other words, or, it might be better if....., etc.

1.11 คำแสดงความขัดแย้ง (Contrast) เช่น on the contrary, by contrast, on the other hand, etc.

1.12 คำแสดงการยอมรับในเหตุการณ์ที่ขัดแย้ง (Concession) เช่น however, still, besides, though, although, etc.

1.13 คำแสดงการเปรียบเทียบ (Comparison) เช่น in the same way, similar, likewise, different, etc.

2. การอ้างอิงข้อความ (Reference) คือการใช้คำนามหรือสรรพนามอ้างอิงถึงคำนามหรือเหตุการณ์ โดยใช้คำอ้างอิงเช่น the, this-these, that-those, it, the foregoing, as follow, the following, etc. การอ้างอิงแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การอ้างอิงย้อนหลัง (Anaphoric) เป็นการใช้อ้างอิงถึงคำนามหรือข้อความที่กล่าวมาแล้ว

2.2 การอ้างอิงถึงสิ่งที่จะกล่าวต่อไป (Cataphoric) เป็นการใช้อ้างอิงถึงคำนามหรือข้อความที่จะกล่าวถึงในประโยคต่อไป

3. การละคำ (Ellipsis) คือการละคำหรือข้อความที่ได้เคยกล่าวมาก่อนเพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวซ้ำ โดยมากมักใช้ในการสนทนา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 การซ้ำคำ (Repetition) เป็นการกล่าวข้อความซ้ำจากที่ได้มีการกล่าวมาก่อนแล้ว

3.2 การขยายความ (Expansion) เป็นการกล่าวข้อความเพิ่มเติมเพื่อขยายความข้อความที่กล่าวมาแล้ว

3.3 การแทนที่ข้อความ (Replacement) เป็นการนำข้อความใหม่มาแทนข้อความเดิมเพื่อให้ข้อความเดิมชัดเจนขึ้น

4. การแทนที่คำ (Substitution) คือการนำคำหรือข้อความแทนที่ข้อความที่กล่าวมาแล้วเพื่อย่นย่อใจความและเพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวข้อความซ้ำๆ

ไมเคิล ฮัลลiday และรุไควยา ฮาซัน (Michael Halliday and Ruquiya Hasan 1976:29) แบ่งประเภทของการผูกพันรูปเรื่องออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. การผูกพันทางไวยากรณ์ (Grammatical Cohesion) สามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การผูกพันโดยใช้เครื่องหมาย (Markers) เป็นการเชื่อมคำหรือข้อความโดยใช้เครื่องหมายผูกพันความ (Connector) โดยแบ่งประเภทของคำเชื่อมหรือเครื่องหมายผูกพันความได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ (Michael Halliday 1985: 302-9 cited by Michael McCarthy 1991: 3) ได้แก่

1.1.1 คำเชื่อมที่ใช้อธิบายความให้ชัดเจนขึ้น (Elaboration) แบ่งออกเป็นประเภทย่อยๆ ได้แก่

1.1.1.1 คำอธิบายความ (Apposition) เช่น
in other words

1.1.1.2 คำขยายความ (Clarification) เช่น
rather

1.1.2 คำเชื่อมที่ใช้ขยายความหรือเพิ่มความ (Extension) แบ่งออกเป็น

1.1.2.1 คำเพิ่มความ (Addition) เช่น and, but

1.1.2.2 คำแสดงความหลากหลายของใจความ (Variation) เช่น alternatively

1.1.3 คำแสดงเหตุ-ผล (Enhancement) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1.3.1 คำแสดงเหตุการณ์ที่ผ่านมา (Spatio-temporal)

เช่น there, previously

1.1.3.2 คำแสดงเหตุ-ผลและเงื่อนไข (Causal-conditional)

เช่น consequently, in that case

1.2 การผูกพันโดยการอ้างอิง แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1.2.1 การอ้างอิงสถานการณื (Exophora) เป็นการตีความข้อความโดยอาศัยการอ้างอิงเหตุการณ์จากภายนอกข้อความเช่น ใช้ความรู้ทั่วไปของผู้ตีความหรือใช้สถานการณืแวดล้อมประกอบ เช่น Stop doing that here. I'm trying to work. ผู้ตีความจะต้องใช้สถานการณืที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเพื่อตีความหมายข้อความ "doing that" ว่าหมายถึงอะไร

1.2.2 การอ้างอิงจากข้อความ (Endophora) เป็นการตีความโดยอาศัยการอ้างอิง 2 ประเภทคือ

1.2.2.1 การอ้างอิงย้อนหลัง (Anaphoric Reference) เป็นการอ้างอิงถึงคำหรือข้อความที่กล่าวถึงมาแล้ว เช่น Look at the sun. It's going down quickly. (It อ้างอิงถึง the sun)

1.2.2.2 การอ้างอิงถึงสิ่งที่จะกล่าวต่อไป (Cataphoric Reference) เป็นการอ้างอิงถึงคำหรือข้อความที่ยังไม่ได้กล่าวถึงและกำลังจะกล่าวถึงในประโยคต่อไป เช่น It's going down quickly, the sun. (It อ้างอิงถึง the sun)

1.3 การแทนที่คำ (Substitution) คือการใช้คำแทนที่คำหรือกลุ่มคำในข้อความที่กล่าวมาแล้ว เช่น Mary has a book. I wish I had one. (one แทนที่ a book) การแทนที่คำแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

1.3.1 การแทนที่คำนาม (Nominal Substitution) แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1.3.1.1 ใช้คำ one หรือ ones แทนที่คำนามหลัก

(Head Noun) ที่ได้กล่าวถึงมาก่อนแล้ว เช่น

- A) This biscuits are stale. Get some fresh ones.
- B) She picked out the loveliest ones of all the roses in the garden and gave them to me.

(ใช้คำ ones แทนที่คำนาม biscuits และ roses)

1.3.1.2 ใช้คำ the same, so, too หรือ do likewise

แทนที่กลุ่มคำนาม (Nominal Group) หรือนามานุกรมประโยค (Noun Clause) ที่ได้กล่าวถึงมาก่อนแล้ว เช่น

- A) A: I'll have two poached eggs on toast, please.

B: I'll have the same.

(ใช้ the same แทนที่กลุ่มคำนาม two poached eggs on toast)

- B) They all started shouting. So I did the same.

(ใช้ the same แทนที่กลุ่มคำนาม started shouting)

- C) My bank manager bought shares in the Canal company. Why don't you do likewise?

(ใช้ do likewise แทนที่ bought shares in the Canal company)

D) John felt it was disappointing.

Mary felt so.(too)

(ใช้ so/too แทนที่ it was disappointing)

1.3.2 การแทนที่คำกริยา (Verbal Substitution) เป็นการนำ do, does, did, doing หรือ done แทนที่กลุ่มคำกริยา (Verbal Group) ที่กล่าวมาก่อน เช่น

A) I don't know the meaning of half those long words, and, what's more, I don't believe you do either.

(ใช้ do แทนที่ don't know the meaning of half those long words)

B) Have they removed their furniture?

-They have done the desks, but that's all so far.

(ใช้ done แทนที่ removed)

1.3.3 การแทนที่วลี (Clausal Substitution) เป็นการนำคำ so, not แทนที่วลีที่กล่าวมาก่อน เช่น

A: Is there going to be an earthquake?

- It says so.

(ใช้ so แทนที่ there's going to be an earthquake)

B: Has everyone gone home? - I hope not.

(ใช้ not แทนที่ everyone has not gone home)

1.4 การละคำ (Ellipsis) เป็นการละคำหรือข้อความบางตอนที่ซ้ำกับข้อความที่กล่าวถึงมาแล้วไว้ เช่น

A: Can you go to Edinburgh tomorrow?

B: Yes, I can.

(สะท้อนข้อความ I can go to Edinburgh tomorrow.

ในประโยคของ B)

การสะกดแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

1.4.1 การสะกดกลุ่มคำนาม (Nominal Ellipsis) หมายถึงการสะกดคำนามหลักที่ได้กล่าวมาแล้วมาก่อน เช่น

A) How did you enjoy the exhibition?

- a lot (of the exhibition) was very good, though not all.

(สะกดคำนาม of the exhibition)

B) Which hat will you wear?

- This is the best (hat).

(สะกดคำนาม hat)

1.4.2. การสะกดกลุ่มคำกริยา (Verbal Ellipsis) หมายถึงการสะกดกลุ่มคำกริยาที่ได้มีการกล่าวมาแล้ว แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.4.2.1 การสะกดคำกริยาหลัก (Lexical Ellipsis)

คือการสะกดคำกริยาหลักซึ่งอยู่ในส่วนท้ายสุดของกลุ่มคำกริยา เช่น

A) Have you been swimming?

- Yes, I have (been swimming).

(สะกดคำกริยา been swimming)

B) Is John going to come?

- He might (come). He was to (come),

but he may not (come).

- He should(come), if he wants
his name to be considered.
(ละคำกริยา come)

1.4.2.1 การละคำกริยาช่วย (Operator Ellipsis)

คือการละประธานของประโยครวมทั้งคำกริยาช่วยซึ่งอยู่ในส่วนหน้าของกลุ่มคำกริยา เช่น

- A) What have you been doing?
-(I have been) Swimming.
(ละประธานและกริยา I have been)
- B) Some were laughing and others
(were) crying.
(ละกริยา were)

1.4.3 การละอนุประโยค (Clausal Ellipsis) คือการละอนุประโยค

ที่กล่าวมาก่อน เช่น

- A) Mary gets very embarrassed if anyone
mentions John's name.I don't know why.
(she gets very embarrassed)
(ละอนุประโยค she gets very embarrassed)
- B) I finished writing that story and it's
going to be published.
- When (is it going to be published)?
(ละอนุประโยค is it going to be published)

2. การผูกพันทางศัพท์ (Lexical Cohesion) เป็นการเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์ข้อความ
โดยให้คำศัพท์ประเภทต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

2.1 คำประเภทย่อย (Hyponymy) เช่น daffodil เป็นคำในประเภทย่อยของ
flower หรือ cat, dog, bear เป็นคำประเภทย่อยของ animal

2.2 คำประเภทส่วนใหญ่-ส่วนย่อย (Meronymy หรือ Part-Whole relation) เช่น limb, root เป็นส่วนย่อยของ tree

2.3 คำประเภทเดียวกัน (Collocability) เช่น Monday เกี่ยวข้องกับ Tuesday; King เกี่ยวข้องกับ Queen; fish-pole-fishing-bait-hook-line เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากเป็นคำประเภทเดียวกัน หรือจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

2.4 คำที่มีความหมายเหมือนกัน (Synonym) เช่น women-lady buy-purchase, disease-illness หรือตัวอย่างการใช้คำประเภทนี้ในประโยค เช่น There's a boy climbing that tree. The lad is going to fall if he doesn't take care. (boy และ lad เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน)

2.5 คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน (Antonym) เช่น silver-golden

2.6 คำเปรียบเทียบ (Comparison) เช่น My thumb is stronger than that hammer. (เปรียบเทียบ my thumb กับ that hammer)

2.7 คำซ้ำในประโยค (Syntactic Repetition) เช่น There are children on the swing, children on the slides, children on the merry-go-round.

จากประเภทของการผูกพันรูปเรื่อง สรุปได้ว่า การผูกพันรูปเรื่องแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ การใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่อง การอ้างอิง การละคำ การแทนที่คำ และการผูกพันทางศัพท์

ความหมายของสัมพันธภาพในข้อความ (Coherence)

ไมเคิล ฮัลลiday และรุไควยา ฮาซาน (Michael Halliday and Ruquiya Hasan 1976:19-23) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในข้อความว่าหมายถึงการสร้างข้อความหรือข้อความข้อความที่มีความต่อเนื่องทางความหมายในบริบทซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการสื่อสาร

เฮซ จี วิดโดว์สัน (H.G.Widdowson 1978: 28-29) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพในข้อความไว้ว่า หมายถึงการสร้างข้อความต่างๆ ให้มีความหมายเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ตลอดจนการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่เสนอความคิดที่แตกต่างกันโดยไม่มีสัญลักษณ์ทางไวยากรณ์ที่ชัดเจนจึงเป็นเครื่องแสดงความสัมพันธ์นั้น

โรเบิร์ต เดอ โบกรองด์ และวอล์ฟแกง เดรสส์เลอร์ (Robert de Beaugrande and Wolfgang Dressler 1981:4) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในข้อความไว้ว่า หมายถึงวิธีที่จะเชื่อมโยงความคิด (Concepts) ที่อยู่ภายใต้ข้อความระดับพื้นผิว (Surface Text) ให้เกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน

ซานดรา เจ ซาวิญอง (Sandra J. Savignon 1983:302) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในข้อความว่าหมายถึงความสามารถตีความข้อความที่อยู่ภายในบริบทหรือรูปเรื่อง โดยที่ใจความเหล่านั้นมีการเชื่อมต่อผูกพันกันทางความหมาย

วินิเฟรด ครอมบี (Winifred Crombie 1985:57) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในข้อความไว้ว่า หมายถึงการที่กลุ่มของข้อความมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามหน้าที่ (Function) ในรูปแบบต่างๆ ในระดับที่สามารถสื่อความหมายโดยรวมได้

แอน เอ็ม จอห์น (Ann M. John 1986: 248-250) ได้รวบรวมความหมายของสัมพันธภาพในข้อความที่นักภาษาศาสตร์หลายคนกำหนดไว้และแบ่งความหมายเหล่านั้นออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. สัมพันธภาพในข้อความในแง่ของรูปเรื่อง (Text-Based Coherence)

หมายถึงการสร้างข้อความที่ประกอบด้วยการเชื่อมโยงผูกพันประโยคเข้าด้วยกันซึ่งก็คือการสร้างข้อความที่มีการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) และเป็นข้อความที่มีความหมายเป็นเรื่องเดียวกัน (Unity)

2. สัมพันธภาพในข้อความในแง่ของผู้อ่าน (Reader-Based Coherence)

การที่ผู้อ่านจะตีความหมายข้อความใดต่อเนื้อ เป็นเรื่องเดียวกันได้นั้นจะต้องมีความรู้เดิม หรือมีความคาดหมายเกี่ยวกับเรื่องราวที่สื่อสารอยู่ก่อนและสามารถเลือกสัมพันธ์ความรู้ความคาดหมายนั้นเข้ากับเรื่องราว ดังนั้นความหมายของความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความในกรณีนี้คือ ปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความคาดหมายของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องราวที่ได้อ่าน

กล่าวโดยสรุป สัมพันธภาพในข้อความก็คือการสร้างและตีความหมายข้อความให้มีความต่อเนื่องทางความหมาย และตามหน้าที่ในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการสร้างความคิดเกี่ยวกับข้อความที่สื่อสาร และการเชื่อมโยงสัมพันธ์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่สื่อสารกับความรู้เดิมของผู้สื่อสารเพื่อตีความข้อความที่สื่อสารให้เป็นที่สื่อความหมายได้

ประเภทของสัมพันธภาพในข้อความ

โรเบิร์ต เจ มาร์ซาน (Robert J. Marzano 1978:279-734)

ได้ระบุประเภทของสัมพันธภาพในข้อความไว้ 16 ชนิด ดังนี้

1. กล่าวซ้ำ (Restate) เป็นการกล่าวถึงข้อความเดิมโดยใช้คำหรือข้อความที่แตกต่างจากเดิมเพื่อให้ข้อความกระจ่างขึ้นหรือเพื่อเน้นข้อความที่กล่าวไปแล้ว
2. ขยายความ (Expand) เป็นการกล่าวข้อความที่ยาวกว่าหรือมีเนื้อหาที่เป็นที่เข้าใจได้ดีกว่าข้อความที่กล่าวไปแล้ว เพื่อให้ข้อความนั้นชัดเจนขึ้นหรือเพื่อให้ครอบคลุมใจความมากขึ้น
3. กล่าวเฉพาะเจาะจง (Particularize) เป็นการกล่าวชี้เฉพาะหรือสรุปรายละเอียดในข้อความที่กล่าวมาก่อน
4. ให้ตัวอย่าง (Exemplify) เป็นการอธิบายรายละเอียดของข้อความที่กล่าวมาแล้วโดยใช้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ข้อความเป็นที่เชื่อถือได้หรือชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ให้คำจำกัดความ (Define) เป็นการให้ความหมายของคำหรือกลุ่มคำที่กล่าวมาแล้วหรือที่จะกล่าวต่อไป

6. อธิบายความ (Describe) เป็นการให้รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อช่วยให้ผู้รับสารสามารถจินตนาการภาพของสิ่งที่กล่าวมาแล้วได้ชัดเจนหรือเข้าใจได้ชัดเจน
7. เล่าเรื่อง (Narrate) เป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวเพื่อชี้แจงรายละเอียดของสิ่งที่กล่าวมาแล้ว
8. จำกัดขอบเขต (Qualify) เป็นการกำหนดข้อจำกัดหรือให้ขอบเขตของความหมายของสิ่งที่กล่าวมาแล้ว
9. ยอมรับข้อความ (Concede) เป็นการรับรองประโยคข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นที่อาจขัดแย้งกับการยอมรับในประโยคที่กล่าวมาแล้ว
10. สนับสนุนข้อความ (Support) เป็นการให้เหตุผลหรือหลักฐานเพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่ข้อความ
11. ปฏิเสธความ (Refute) เป็นการให้เหตุผลหรือหลักฐานเพื่อแสดงว่าข้อความที่กล่าวมาก่อนไม่เป็นจริง
12. ระบุสาเหตุหรือผล (Identify Cause or Result) เป็นการระบุว่าสิ่งใดทำให้เกิดเหตุการณ์ที่กล่าวไว้ในข้อความที่กล่าวมาแล้วและเหตุการณ์นั้นก่อให้เกิดผลอะไร
13. ประเมินเหตุการณ์ (Evaluate) เป็นการตัดสินเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่กล่าวถึงในข้อความที่กล่าวมาแล้ว
14. เปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่าง (Compare and Contrast) เป็นการตรวจสอบเหตุการณ์ในข้อความแต่ละข้อความเพื่อให้ความชัดเจนหรือเพื่อเน้นลักษณะของข้อความนั้นหรือเพื่อประเมินข้อความ
15. สรุปความ (Summarize) เป็นการรวบรวมใจความหลักในย่อหน้า
16. สรุปจบ (Conclude) เป็นการแสดงว่าข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นกล่าวไว้ในตอนต้นจะนำไปสู่ความรู้ใหม่อย่างไรบ้าง

ที เอ แวน ดิค และ วอลเตอร์ คินท์ซ (T.A.Van Dijk and Walter Kintsch 1983: 149-151) ได้แยกประเภทของสัมพันธภาพในข้อความ (Coherence) ไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การสัมพันธภาพตามความหมาย (Semantic Coherence) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคตามความหมายของประโยค แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค (Local Coherence)

เป็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยค 2 ประโยค ซึ่งเป็นทั้งความสัมพันธ์ภายใน (Intensional) และสัมพันธ์ภายนอก (Extensional) กล่าวคือมีความสัมพันธ์ทั้งในทางความหมาย

(Semantic Relation) และสัมพันธ์โดยการอ้างอิง (Referential Relation)

ความสัมพันธ์แบบนี้สามารถแบ่งรายละเอียดออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1.1 ความสัมพันธ์เชิงเงื่อนไข (Conditional Connection หรือ Referential Relation) เป็นการผูกพันของประโยค 2 ประโยคในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผลกัน อาจสามารถใช้คำเชื่อม because หรือ since เชื่อมประโยคได้ เช่น John can't come. He is sick. ข้อความในประโยคที่ 2 เป็นเหตุให้เกิดข้อความในประโยคที่ 1 ความหมายของประโยคเท่ากับ John can't come because he is sick. หรือ Since John is sick, he can't come.

1.1.2 ความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ (Functional Relation)

เป็นความสัมพันธ์ของประโยคแบบภายใน (Intensional) คือสัมพันธ์ทางความหมาย เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่ประโยคหนึ่งมีหน้าที่ (Function) ผูกพันเชื่อมโยงกับประโยคอื่น โดยสามารถแบ่งออกได้ตามหน้าที่ของประโยคดังนี้

1.1.2.1 การระบุชี้เฉพาะ (Specification) เช่น

John is sick. He has the flu. ข้อความในประโยคหลังมีหน้าที่ชี้เฉพาะความหมายในประโยคแรก

1.1.2.2 การสรุปลงความเห็น (Generalization) เช่น

Peter is late. He never comes in time.

1.1.2.3 การให้ตัวอย่าง (Illustration) เช่น

Most of our children are living in California now. Judy , for instance, lives in Berkeley.

1.1.2.4 การกล่าวซ้ำ (Repetition) เช่น

I can't stand him. I just don't like him. หรือ I can't come! Really, I can't come! Believe me!

1.1.2.5 การแสดงความตรงข้ามหรือขัดแย้ง (Contrast) เช่น

I really like her, but I can't stand him! หรือ The rich often have several villa, while the poor are living in misery.

1.1.2.6 การกล่าวซ้ำ (Amplification) เช่น

I would be glad if you came. In fact, I would be delighted.

1.1.2.7 การให้คำอธิบาย (Description) ประโยคที่ตามมา

ทำหน้าที่บอกลักษณะ สถานที่ เวลา หรือสถานการณ์ของประโยคหน้า เช่น

He thought of this morning. She had been very kind to him. ประโยคหลังทำหน้าที่บอกให้ทราบว่าเหตุการณ์หรือบุคคลที่เขาคิดถึงในตอนเช้านั้นคือเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องอะไรและเกี่ยวข้องกับบุคคลใด

1.2 ความสัมพันธ์โดยรวม (Global Coherence) เป็นความสัมพันธ์

ของประโยคทั้งหมดในข้อความชุดนั้น รู้จักกันดีในรูปของ "แก่นเรื่อง" (Theme) "ใจความ" (Idea) "ผลสรุป" (Upshot) หรือ "สาระสำคัญ" (Gist) ความสัมพันธ์แบบนี้อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า "โครงสร้างทางความหมายแบบมหภาค" (Semantic Macrostructures) ซึ่งโครงสร้างหรือความสัมพันธ์โดยรวมดังกล่าวนี้ เป็นพื้นฐานสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างประโยคด้วย ดังตัวอย่างของความสัมพันธ์ทั้ง 2 ประเภทดังต่อไปนี้

- a) I bought a ticket, and went to my seat.
- b) I bought a ticket, and walked to the platform.
- c) I bought a ticket, and jumped into the pool.

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคทั้ง 3 ประโยค ต่างก็มีความสัมพันธ์ทางความหมาย ทั้ง 2 แบบ กล่าวคือ แต่ละประโยคจะประกอบด้วยประโยคย่อย 2 ประโยค ซึ่งทั้ง 2 ประโยค ต่างก็มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบที่ 1 คือมีความสัมพันธ์ระหว่างประโยคส่วนความสัมพันธ์แบบที่ 2 คือความสัมพันธ์โดยรวม (Global หรือ Macrostructures หรือ Theme) ของทั้ง 3 ประโยคก็คือ

a) I went to the movies.

b) I took a taxi.

c) I went swimming.

2. การสัมพันธ์ความตามระบบประโยค (Syntactic Coherence) เช่นการใช้ คำนามสรรพนาม วลี เป็นต้น

3. การสัมพันธ์ความตามลีลาทางภาษา (Stylistic Coherence) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากการที่ผู้พูดใช้ลีลาทางภาษา (Style) และทำเนียบภาษา (Register) ในระดับ เดียวกัน เลือกใช้คำ (Lexical Choice) และใช้ประโยคที่มีความซับซ้อนเหมือนกัน

4. การสัมพันธ์ความตามลักษณะของการใช้ภาษาในสังคม (Pragmatic Coherence) เป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับวาทพฤติกรรม (Speech Acts) ซึ่งได้แก่สภาพ ความเหมาะสมในการใช้ภาษาในสังคม

วินิเฟรด ครอมบี (Winifred Crombie 1985:17-27) ได้แบ่งประเภทของ สัมพันธภาพในข้อความไว้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ตามลำดับหรือช่วงเวลาของเหตุการณ์ (Chronological Sequence) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความตามลำดับเวลาการเกิดของเหตุการณ์นั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยๆ ดังนี้

1.1 ความสัมพันธ์ตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง (Chronological Sequence)

เช่น

Paris seized Helen and left Greece.

He will seize Helen. Afterwards, he will leave Greece.

After he has seized Helen, he will leave Greece.

1.2 ความสัมพันธ์ตามเหตุการณ์ที่เกิดเหลื่อมซ้อนกัน (Temporal Overlap) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน เช่น

As he fled, Paris looked over his shoulder.

While fleeing, Paris looked over his shoulder.

2. ความสัมพันธ์ตามคู่เหตุการณ์ (Matching relations) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของสิ่งของ 2 สิ่งหรือเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบในทางตรงข้าม (Simple Contrast) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบสิ่งของหรือเหตุการณ์ในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น

Paris was a Trojan; Helen, a Greek.

The one was meek; the other, savage.

Everyone, except Achilles, fought.

2.2 เปรียบเทียบในทางเดียวกัน (Simple Comparison) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบสิ่งของหรือเหตุการณ์ในลักษณะที่เหมือนกัน เช่น

The princes were afraid and so were their followers.

The princes fought and their followers did too.

3. ความสัมพันธ์ตามเหตุและผล (Cause-Effect relations) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1 สาเหตุทั่วไป (General Causative) เป็นข้อความที่แสดงสาเหตุและผลของเหตุการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1.1 เหตุ-ผล (Reason-Result) เป็นข้อความที่มีเหตุขึ้นมาก่อนผลอันเกิดจากเหตุนั้น ซึ่งเหตุนั้นจะบอกให้ทราบว่าทำไมจึงเกิดผลดังกล่าวตามมา เช่น

Agamemnon was pleased because the princes fought.

3.1.2 การกระทำ-ผล (Means-Result) เป็นข้อความที่มีการบอกให้ทราบว่า ผลของเหตุการณ์เกิดขึ้นได้อย่างไร ในลักษณะอย่างไร เช่น

Agamemnon antagonized the priest by refusing the ransom.

3.1.3 ข้อมูลทั่วไป-การสรุป (Grounds-Conclusion) เป็นการสรุปความบนพื้นฐานของการสังเกต เช่น

That man is leading the Greek forces so/
therefore/I conclude that he must be Achilles.

3.2 การกระทำ-จุดมุ่งหมาย (Means-Purpose) เป็นข้อความที่แสดงจุดมุ่งหมายของการกระทำที่ก่อให้เกิดผลตามมาโดยตั้งใจ เช่น

Agamemnon surrendered the girl in order to propitiate Apollo.

3.3 เงื่อนไข-ผลที่ตามมา (Condition-Consequence) เหตุการณ์ที่เกิดตามมาจากจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือสมมุติฐานที่กล่าวมาก่อน เช่น

If Agamemnon confiscates Brises, (then) Achilles will withdraw.

Had Achilles fought, the Greeks would have won.

The leaders have to be given encouragement, before they'll fight/or they won't fight.

4. ความสัมพันธ์ตามความถูกต้องและความเที่ยงตรงของข้อความ (Truth and Validity) เป็นความสัมพันธ์ของข้อความที่เกี่ยวข้องกับการแสดงการยอมรับ ย้ำ และปฏิเสธข้อความที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

4.1 ข้อความทั่วไป-การยืนยัน (Statement-Affirmation) เป็นการแสดงความถูกต้องหรือข้อเท็จจริงของข้อความที่มีการกล่าวมาก่อน เช่น

A: Achilles should resume the fight.

B: Absolutely/ I agree/ Quite so/

Yes, he should.

He said that Achilles should resume the fight
and I agree.

4.2 ข้อความทั่วไป-การปฏิเสธ (Statement-Denial) เป็นการแสดงการปฏิเสธความถูกต้องหรือข้อเท็จจริงของข้อความที่กล่าวถึงมาก่อน โดยอาจเป็นการปฏิเสธโดยตรงหรือโดยอ้อมซึ่งจะมีการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามแทนที่คำบางคำ เช่น

A: Achilles was right.

B: (No), he wasn't/ I deny that/

That's false/ On the contrary.

A: The Greeks won.

B: They lost.

4.3 การปฏิเสธ-การแก้ไข (Denial-Correction) เป็นการแสดงการปฏิเสธความถูกต้องโดยที่ข้อความที่หนึ่งใช้คำหรือข้อความที่แสดงการปฏิเสธและอีกข้อความหนึ่งใช้คำที่แสดงการแก้ไขข้อความแรกในทางตรงข้าม เช่น

He wasn't a soldier, he was a priest.

4.4 การยอมรับ-การขัดแย้งต่อความคาดหมาย (Concession-Contradiction-Expectation) เป็นการแสดงการปฏิเสธข้อความที่อ้างอิงถึงโดยตรงหรือโดยอ้อม เช่น

Although the seeds were sown and nurtured, the plants
failed to appear.

They intended to attack but they defended.

5. ความสัมพันธ์ตามการเลือก (Alternation Relations) เป็นการสัมพันธ์ข้อความที่แสดงถึงการเลือกสิ่งของหรือเหตุการณ์ 2 อย่างหรือมากกว่า 2 อย่าง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยดังนี้

5.1 การเลือกในทางตรงข้าม (Contrastive Alternation) เป็นการเลือกระหว่างเหตุการณ์ 2 อย่างหรือมากกว่า 2 อย่างในลักษณะของการขัดแย้งหรือปฏิเสธ เช่น

Either Achilles fought, or he didn't.

Patroclus has deserted, or else he has been killed.

5.2 การเลือกในทางเสริม (Supplementary Alternation) เป็นการเลือกระหว่างเหตุการณ์ 2 อย่างหรือมากกว่า 2 อย่างในลักษณะของการคล้ายตามกัน เช่น

Nobody insulted him or fought with him.

Kill him or maim him or bring him to justice.

6. ความสัมพันธ์ตามการผูกพัน (The Bonding Relation) เป็นการสัมพันธ์ความในลักษณะของการเสริม เพิ่มเนื้อความที่นอกเหนือจากข้อความที่กล่าวมาก่อน ครอบคลุมเป็น 4 ประเภทย่อยๆ ดังนี้

6.1 การผูกพันแบบคู่ (Coupling) เป็นการกล่าวถึงข้อความอื่นเพิ่มเข้ามาจากข้อความเดิมที่กล่าวมาแล้ว ครอบคลุมเพิ่มข้อความใหม่เข้ามาอย่างน้อย 1 ข้อความและข้อความที่เพิ่มเข้ามานั้นไม่ได้เป็นการแสดงการให้เลือก เปรียบเทียบ หรือแสดงลำดับเหตุการณ์แต่อย่างใด เช่น

Achilles wore a robe and carried a shield.

Achilles was furious and (he was) savage.

Achilles, who was a savage fighter, joined the fray.

6.2 การผูกพันของคู่ประโยคในลักษณะตรงข้าม (Contrastive Coupling) เป็นการผูกพันของข้อความ 2 ข้อความโดยที่ข้อความทั้งสองมีความหมายในเชิงตรงข้ามกัน เช่น

He talked about the battle; (but) he didn't talk about the aftermath.

He tried to remember the details but he failed.

6.3 ข้อความทั่วไป-การแสดงตัวอย่าง (Statement-Exemplification)

เป็นการผูกพันข้อความ 2 ข้อความโดยที่ข้อความแรกเป็นประโยคทั่วไปและประโยคต่อมาจะแสดงตัวอย่างของข้อความแรก เช่น

Battle always leads to unnecessary savagery.
Witness Achilles' treatment of the body of Hector.
War leads to a lowering of standards of personal conduct. For example, Achilles became increasingly immoral during the course of the Trojan war.

6.4 ข้อความทั่วไป-การแสดงการยกเว้น (Statement-Exception)

เป็นการผูกพันข้อความ 2 ข้อความโดยที่ข้อความแรกเป็นข้อความทั่วไปและข้อความต่อมาจะแสดงการยกเว้นเหตุการณ์บางเหตุการณ์ในข้อความแรก เช่น

Generally the effects of our actions have few repercussions beyond our immediate environment.
An exception to this was the way in which one misdemeanour by Paris resulted in the Trojan war.

7. ความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย (Paraphrase) เป็นการนำข้อความที่มีความหมายเดียวกันเพื่อย้ำความสำคัญของข้อความที่กล่าวมาก่อน โดยอาจมีการนำข้อความที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน เช่น

Achilles began combat: he started to fight.

He's not good: he's bad.

8. ความสัมพันธ์แบบชี้เฉพาะความ (Amplification Relation) เป็นการนำข้อความที่ชี้เฉพาะเจาะจงแทนที่ข้อความที่มีความหมายทั่วไปที่กล่าวมาก่อน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

8.1 การชี้เฉพาะคำ (Term Specification) ชื่อความหนึ่งจะซ้ำหรือระบุชี้เฉพาะอีกข้อความหนึ่งโดยใช้คำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากกว่าแทนที่คำที่มีความหมายทั่วไปในข้อความนั้น เช่น

Paris seized someone. It was Helen.

He was invited: Agamemnon invited him.

(หรือ It was Agamemnon.)

This is a the warrior that he killed.

(หรือ he killed someone: it was this warrior)

8.2 การชี้เฉพาะข้อความในภาคแสดง (Predicate Specification) เป็นการย้ำใจความของอีกข้อความหนึ่งโดยใช้ข้อความแสดงการระบุชี้เฉพาะข้อความในภาคแสดงของประโยคที่กล่าวมาก่อน เช่น

Priam knew that Hector was dead.

He regretted what had happened.

He said, "The truce is uneasy."

He said that the truce was uneasy.

8.3 การให้ตัวอย่างคำ (Term Exemplification) เป็นการแสดงตัวอย่างคำหรือข้อความที่กล่าวถึงอย่างทั่วไปในข้อความแรก เช่น

All long battles, the Trojan war, for example,

have several reversals of fortune.

9. ความสัมพันธ์ของสถานที่และการกระทำ (Setting/Conduct Relation) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความโดยใช้ข้อความขยายการกระทำ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

9.1 เหตุการณ์/การระบุสถานที่ของเหตุการณ์ (Event/State-Location) ความสัมพันธ์ประเภทนี้ ชื่อความที่เป็นส่วนขยายจะแสดงถึงสถานที่เกิดเหตุการณ์นั้น เช่น

Patroclus was killed under the walls of Troy.

9.2 เหตุการณ์-ทิศทางที่เกิดเหตุการณ์ (Event-Direction) ข้อความที่เป็นส่วนขยายจะแสดงทิศทางของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประโยคนั้น เช่น

Achilles hurled the Trojans into their town.

9.3 เหตุการณ์-ลักษณะท่าทาง (Event-Manner) ข้อความที่เป็นส่วนขยายจะแสดงลักษณะท่าทางการปฏิบัติต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประโยคนั้น เช่น

Achilles maltreated the body of Hector savagely.
Resentfully, Priam viewed the destruction.

สัมพันธภาพในข้อความนั้นนอกจากจะเป็นคุณสมบัติของข้อความที่เป็นข้อเขียน (Written Discourse) แล้วยังเป็นคุณสมบัติสำคัญของข้อความในบทสนทนา (Spoken Discourse) อีกด้วย ในเรื่องนี้ elliott G. Mishler (1978 cited by Rochelle Smith 1984:12) ได้อธิบายถึงประเภทของความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความของข้อความที่เป็นภาษาพูด (Oral Discourse) หรือบทสนทนาไว้ว่าเป็นขั้นตอนของการถาม-ตอบ (Question-Answer Sequence) และในขั้นตอนดังกล่าวจะประกอบด้วยรูปแบบข้อความ 3 ประเภท คือ

1. การถาม-ตอบอย่างต่อเนื่อง (Chaining) เป็นรูปแบบการถาม-ตอบแบบพื้นฐาน กล่าวคือเมื่อมีคำถามเกิดขึ้นในการสนทนา การตอบคำถามนั้นจะนำไปสู่คำถามอื่นๆ ต่อไปจนลักษณะต่อเนื่องเป็นลูกกรง เช่น

A: Did you really finish all your work before everybody else?

B: Yeah.

A: What kind of work was it?

B: Well. We just had a piece of paper and it had all the names on it. And we had to see if it was odd or even.

A: Do you know all the odd numbers and all the even numbers?

2. การย่อนถาม (Arching) เป็นรูปแบบของบทสนทนาที่เกิดขึ้นโดยที่การตอบคำถามด้วยคำถามกลับอีกครั้งหนึ่ง เช่น

A: Whaddya mean?

B: Is he under water?

A: He is. See now, here's a scuba suit on him.

B: I think he's dead.

3. การตอบคำถามซ้อน (Embedding) รูปแบบของบทสนทนาที่เกิดขึ้นในกรณีที่สามารถการสนทนาในนั้นไม่ได้ประกอบด้วยบุคคลเพียง 2 คน เมื่อมีการถามคำถามเกิดขึ้น อาจมีผู้ตอบคำถามมากกว่า 1 คนก็ได้ เช่น

A : What's he got on here?

B1: Skiis.

B2: Skiis.

A : Wow. I would love to ski.

ไมเคิล แมคคาร์ธี (Michael McCarthy 1991: vii-ix) ได้จัดประเภทของสัมพันธภาพในข้อความโดยผสมแนวคิดของนักภาษาศาสตร์หลายๆ คนกับแนวคิดของตน ดังนี้

1. การสัมพันธภาพข้อความที่เกี่ยวข้องกับไวยากรณ์ของภาษา ได้แก่การใช้คำเชื่อมข้อความ (Conjunction) การอ้างอิงข้อความ (Reference) การละคำ (Ellipsis) การแทนที่คำ (Substitution) และการเน้นใจความสำคัญ (Theme)

2. การสัมพันธภาพข้อความที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำศัพท์ ได้แก่การเชื่อมโยงข้อความโดยใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ (Lexical Cohesion) เช่น คำซ้ำ (Repetition) คำประเภทใหญ่-ย่อย (Hyponym) คำประเภทเดียวกัน (Collocability) เป็นต้น

3. การสัมพันธภาพข้อความที่เกี่ยวข้องกับระบบเสียง ได้แก่การเชื่อมโยงข้อความโดยใช้ระดับเสียง (Intonation) การออกเสียง (Pronunciation) ท่วงทำนองในการพูดประโยค (Rhythm) และการเน้นเสียง (Stress)

4. การสัมพันธ์ข้อความที่เกี่ยวข้องกับภาษาพูด ได้แก่การเชื่อมโยงข้อความในขณะพูด การเข้าใจข้อความของผู้พูดและใช้ข้อความตอบโต้ได้สัมพันธ์กับเรื่องที่ถูกพูด (Adjacency Pairs) และการสลับบทบาทในการพูด (Exchange)

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพในข้อความ แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่การสัมพันธ์ข้อความในรูปแบบต่างๆ ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น การสัมพันธ์ข้อความตามลำดับ หรือช่วงเวลาของเหตุการณ์ การสัมพันธ์ข้อความตามเหตุ-ผล การสัมพันธ์ข้อความตามความเหมือนและความแตกต่างของสถานการณ์ในข้อความนั้น เป็นต้น

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับข้อความ

การที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษจะมีความสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้นั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะของการใช้ภาษาในสภาพการณ์จริง ซึ่งมักจะสื่อสารกันด้วยภาษาในระดับข้อความ (Discourse Level) มากกว่าระดับประโยคโครงสร้างประโยค (Sentence Level) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาในระดับข้อความ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะต้องมีวิธีการที่เอื้ออำนวยให้เกิดทักษะดังกล่าวด้วย การสอนโดยเน้นหนักเฉพาะโครงสร้างไวยากรณ์ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารในสภาพการณ์จริงได้ มาเรียน เมอร์เซีย (Marianne Murcia 1990:145) กล่าวว่

หากครูสอนเนื้อหาไวยากรณ์โดยไม่เชื่อมโยงไปสู่ภาษาระดับข้อความ ผู้เรียนจะขาดความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความซึ่งเป็นความสามารถที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนให้มีประสิทธิภาพ แต่ในทางกลับกัน หากครูมุ่งสอนโดยเน้นที่ภาษาระดับข้อความ กล่าวคือการใช้ภาษาตามความหมายและหน้าที่ทางภาษาโดยไม่เชื่อมโยงกับโครงสร้างไวยากรณ์ ผู้เรียนจะสามารถเรียบเรียงข้อความหรือเรื่องราวที่สื่อความได้อย่างต่อเนื่อง แต่มีความผิดพลาดในระดับโครงสร้างอย่างมากซึ่งเป็น

การยากสำหรับเจ้าของภาษาที่จะตีความ ท้าความเข้าใจเรื่องราวที่สื่อสาร
ดังนั้น วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดน่าจะได้แก่การสอนในรูปแบบของการ
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างไวยากรณ์กับการใช้ภาษาระดับข้อความ

เจ พี บี อัลเลน และ เอช จี วิดโดว์สัน (J.P.B. Allen and H.G. Widdowson
1974:1-4) กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ควรให้ความสนใจกับการสอนระดับ
ข้อความกล่าวคือ ให้ผู้เรียนสามารถตระหนักถึงวิธีการใช้ข้อความแต่ละข้อความเพื่อสื่อสาร
ตามเจตนาที่ตั้งไว้ตลอดจนให้ผู้เรียนสามารถรวมประโยคต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นข้อความ
ที่ต่อเนื่องกันเป็นเรื่อง เนื่องจากในการเรียนรู้ภาษานั้น ควรจะต้องประกอบไปด้วยการ
เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ของภาษาตลอดจนวิธีการใช้ภาษา (Rules of Use)
แต่ในทางปฏิบัติ ครูผู้สอนมักให้ความสำคัญกับการสอนแบบเรียบเรียงประโยคให้เป็นข้อความที่
ต่อเนื่องน้อยมาก เพราะครูยังยึดแนวการสอนของนักไวยากรณ์ที่เน้นในเรื่องประโยคอยู่ ผู้เรียน
จึงมักมีความรู้แต่เฉพาะไวยากรณ์แต่ไม่รู้วิธีการใช้ภาษา

นักภาษาศาสตร์หลายคนได้เสนอแนะวิธีการเรียนการสอนภาษาในระดับข้อความซึ่งจะ
นำไปสู่ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความของผู้เรียนในลักษณะที่สอนควบคู่ไปกับการสอนไวยากรณ์
และการสอนทักษะต่างๆ ทางภาษา ดังนี้

การสอนภาษาระดับข้อความกับการสอนไวยากรณ์

มาเรียน เมอร์เซีย (Marianne Murcia 1990:135-147) ได้เสนอวิธีการสอน
ภาษาระดับข้อความโดยสอนควบคู่ไปกับการสอนไวยากรณ์ ดังนี้

1. สอนให้ผู้เรียนรู้จักความแตกต่างในการใช้คำที่มีหน้าที่เดียวกันและมีความหมาย
ใกล้เคียงกัน เช่น การใช้คำวิเศษณ์ (Adverbs) perhaps - maybe หากสอนคำ
- 2 คำนี้ตามหลักไวยากรณ์หรือศึกษาจากพจนานุกรม จะพบว่า คำวิเศษณ์ทั้งสองคำเป็นคำที่มี
ความหมายเดียวกัน (Synonym) ในกรณีนี้ ครูควรอธิบายความแตกต่างของคำทั้งสองประกอบ

กับตัวอย่างประโยคในลักษณะการใช้ภาษาในสภาพการณ์จริงว่า คำใดที่ใช้เพื่อแสดงโอกาสของความเป็นไปได้มากกว่า ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายแฝงในประโยค นอกจากจะเข้าใจเพียงว่าเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกันและมีหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนนำไปใช้แทนกันอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่ตรงตามเจตนาที่ต้องการสื่อสาร

2. สอนให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคที่มีการผูกพันกันในระดับโครงสร้างไวยากรณ์เป็นจุดสังเกต เช่น ในการใช้คำสรรพนามแทนที่ (Substitution) หรืออ้างอิง (Reference) ถึงคำนามที่กล่าวมาก่อนซึ่งเป็นการผูกพันข้อความในระดับไวยากรณ์จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ของข้อความที่ใช้คำนามและสรรพนามนั้น หรือการละคำบางคำไว้ (Ellipsis) เพราะไม่ต้องการใช้คำซ้ำซ้อนกับคำในข้อความที่กล่าวถึงมาก่อนก็จะทำให้ข้อความที่มีการละคำมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กับข้อความที่กล่าวมาก่อน ตลอดจนการใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่อง เชื่อมโยงข้อความ 2 ข้อความขึ้นไป (Conjunction) ก็จะทำให้ข้อความมีความสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การใช้คำสรรพนามอ้างอิงถึงคำนามที่กล่าวมาก่อน

Mark painted the picture. I like it.

การใช้คำสรรพนามแทนที่คำนามที่กล่าวมาก่อน

A: I like the red car.

B: I prefer the silver one.

ใน 2 ตัวอย่างข้างต้นนี้ หากผู้สอนจะสอนเพียงเน้นโครงสร้างไวยากรณ์ก็เพียงพอที่จะทำให้เห็นว่าใช้คำสรรพนามใดแทนที่คำนามคำใดเท่านั้น แต่หากจะสอนให้ลึกลงไปถึงระดับข้อความควรให้ผู้เรียนได้สังเกตว่า เมื่อข้อความทั้งสองมีการผูกพันกันด้วยคำในระดับโครงสร้างแล้ว การผูกพันนั้นจะเชื่อมโยงไปสู่ความสัมพันธ์กันทางความหมายของทั้งสองข้อความ กล่าวคือ ถือว่าข้อความทั้งคู่นั้นแต่ละตัวอย่างมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน คือกล่าวถึงสิ่งเดียวกัน เรื่องเดียวกัน เช่นเดียวกับอีก 2 ตัวอย่างต่อไปนี้

การละคำที่กล่าวมาก่อนเพื่อหลีกเลี่ยงการซ้ำคำซ้ำ

A: Who's going to wash the car?

B: Harry (is).

การใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องหรือคำเชื่อมข้อความ

James ate the ice cream and he liked it.

James ate the ice cream because he liked it.

ใน 2 ตัวอย่างนี้ ครูควรสอนโดยวิธีการเช่นเดียวกับ 2 ตัวอย่างแรก คือ ฝึกให้ผู้เรียนสังเกตการผูกพันในระดับโครงสร้าง และสังเกตความสัมพันธ์ทางความหมายของข้อความทั้งสองที่สืบเนื่องมาจากการผูกพันกันทางไวยากรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องในประโยค ลักษณะเดียวกันอาจมีการใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องได้มากกว่า 1 ชนิด ซึ่งในกรณีนี้ ครูจึงควรสอนให้ผู้เรียนรู้จักใช้ภาษาอย่างหลากหลายโดยให้ผู้รู้ว่เมื่อเปลี่ยนเครื่องผูกพันรูปเรื่องจะทำให้ความสัมพันธ์ของข้อความเปลี่ยนรูปแบบไป

อีริค เนลสัน (Eric Nelson 1993:30-31) ได้เสนอให้ฝึกโครงสร้างไวยากรณ์ในระดับข้อความโดยให้ผู้เรียนแต่งประโยคต่อท้าย (Follow-Up Sentence) ประโยคที่นักเรียนได้ฝึกโครงสร้างไปแล้ว เช่น นักเรียนทานแบบฝึกหัดเรื่อง If-Clauses โดยเป็นแบบฝึกหัดเติมคำกริยาให้สัมพันธ์กับประโยคเงื่อนไขที่กำหนดให้ ดังนี้

If I had more free time, I ----- enjoy the outdoors more.

ในประโยคตัวอย่างดังกล่าวนี้ เมื่อนักเรียนเติมคำกริยาในช่องว่างตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ที่ครูสอนแล้ว ให้นักเรียนแต่งประโยคเพิ่มต่อท้ายประโยคที่เติมคำอีก 1 ประโยคโดยให้เป็นประโยคที่มีความหมายสอดคล้องกับประโยคเดิม เช่น

If I had more free time, I would enjoy the outdoors more.

I used to have a lot more free time than I do now.

ประโยคต่อท้ายที่ผู้เรียนเขียนเพิ่มขึ้นนี้ จัดว่าเป็นแบบฝึกหัดที่ฝึกทั้งโครงสร้างไวยากรณ์ และฝึกการใช้ภาษาระดับข้อความ นอกจากนี้ การที่ครูบังคับว่าผู้เรียนจะต้องแต่งประโยคให้มีความหมายต่อเนื่องกับประโยคหลัก ทำให้ผู้เรียนต้องพยายามอ่านและทำความเข้าใจประโยคหลัก ทั้งประโยคเสียก่อนจึงจะสามารถแต่งประโยคเพิ่มให้สอดคล้องกันได้ จึงเท่ากับเป็นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษารวม มีวัชร์เพียงสังเกตส่วนย่อยๆ เช่น สังเกตเพียงคำกริยาในประโยคเงื่อนงำเพื่อให้เติมคำในประโยคต่อมาได้ถูกต้องเท่านั้น ซึ่งจะไม่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในสภาพการณ์จริงได้เท่าที่ควร

การสนทนาภาษาระดับข้อความกับการสอนทักษะฟัง-พูด

เฮดี้ ริกเกนบาค (Heidi Riggenbach 1990:153-157) เสนอวิธีสอนทักษะฟัง-พูดในระดับข้อความว่า ควรฝึกให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนในลักษณะของ "นักวิจัย" มากกว่าที่จะเป็นเพียงผู้รับ (Passive Recipient) เพียงอย่างเดียว กล่าวคือให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไปนี้

1. ให้ผู้เรียนฟังเทปบันทึกเสียงของเจ้าของภาษา ปล่อยให้สังเกตลักษณะการใช้ภาษาในสภาพการณ์จริง เช่น การทักทาย การขอบคุณ การยอมรับ/ปฏิเสธคำเชิญ การขอเรื่อง การกล่าวคำชม เป็นต้น หลังจากนั้นให้นักเรียนสรุปลักษณะการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนลักษณะเด่นหรือข้อแตกต่างระหว่างข้อความที่ใช้ในบทสนทนาแต่ละแบบ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้แบบอย่างของการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ตั้งแต่การใช้ข้อความต่างๆ รวมทั้งวาทพฤติกรรมการ (Speech Act) ที่ปรากฏในบทสนทนา

2. ให้ผู้เรียนบันทึกเสียงของตนในบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์เจ้าของภาษาหรือเพื่อนร่วมชั้นแล้วนำมาเทปมาร่วมกันสังเกตและอภิปรายถึงสิ่งที่น่าสนใจ ตลอดจนข้อบกพร่องในบทสนทนา ฝึกสังเกตว่าบทสนทนาดำเนินไปในลักษณะอย่างไร มีความต่อเนื่องของข้อความหรือไม่ ยากต่อการตีความหรือไม่ จากนั้นให้นักเรียนวิเคราะห์จุดบกพร่องในบทสนทนาว่าเกิดจากสาเหตุใดและทำอย่างไรจึงจะแก้บทสนทนานั้นราบรื่นขึ้น หรือมีใจความต่อเนื่องซึ่งช่วยให้ตีความหมายง่ายขึ้น โดยครู

อาจช่วยชี้แนะข้อความที่ช่วยแก้ปัญหาในบทสนทนาได้หรือแนะนำให้สังเกตลักษณะการสับเปลี่ยนการสนทนาของผู้สนทนา

3. ให้ผู้เรียนฟังและวิเคราะห์ข้อความในข่าววิทยุเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ข้อความในรูปแบบที่เป็นทางการ ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาความสัมพันธ์ของข้อความในลักษณะต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์แบบเหตุ-ผล (Cause-Effect) ความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบความเหมือน-ความแตกต่าง (Compare-Contrast) ความสัมพันธ์แบบลำดับเหตุการณ์ตามเวลา (Chronologically order) เป็นต้น

การสอนภาษาระดับข้อความกับการสอนทักษะอ่าน-เขียน

อุลลา คอนเนอร์ (Ulla Connor 1990:173-174) เสนอแนะวิธีฝึกอ่านระดับข้อความดังนี้

1. ฝึกอ่านเรื่องแล้วสรุปเรื่องในรูปแบบของตาราง แผนภูมิ หรือหัวข้อ (Semantic Mapping) วิธีนี้นอกจากจะช่วยกระตุ้นความสนใจในการอ่านแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดครัดยต่อเนื้อ เพื่อสรุปเรื่องให้อยู่ในรูปแบบต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ซึ่งจะช่วยให้ผลดีกว่าการอ่านแล้วตอบคำถาม เนื่องจากวิธีนี้ผู้อ่านอาจไม่จำเป็นต้องเข้าใจความต่อเนื่องของเรื่องทั้งหมดก็สามารถตอบคำถามได้ นอกจากคำถามนั้นจะเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้อ่านสรุปตีความจากเนื้อเรื่องเองเพื่อนำมาเป็นคำตอบ

2. ฝึกวิธี "อ่านเพื่อเขียน" (Reading to Write) และ "อ่านเพื่อเล่าเรื่องที่อ่าน" (Reading Text and Recall Protocols) คือการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านออกมาในทักษะการเขียนหรือพูด ซึ่งจะคล้ายกับวิธีแรกคือผู้อ่านจะต้องจับใจความเรื่องทั้งหมดให้ได้จึงจะสามารถนำมาเขียนหรือเล่าเรื่องได้อย่างต่อเนื่อง

แอนโทเนีย จันทรเสการัน (Antonia Chandrasegaran 1993:21-28) เสนอกิจกรรมการฝึกทักษะเขียนในระดับข้อความดังนี้

ครูให้ผู้เรียนดูตัวอย่างของข้อเขียนที่มีข้อบกพร่องการสัมพันธ์ข้อความ แล้วอธิบายจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ซึ่งที่นักเรียนดูข้อความบางตอนในข้อเขียน แล้วตั้งคำถามต่อไปนี้ให้นักเรียนตอบ

a) What do you expect the writer to say next?

B) What should he say? Why?

คำถาม a) เป็นคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความต่อเนื่องระหว่างข้อความและความต่อเนื่องทางความหมาย ส่วนคำถาม b) เป็นคำถามนำให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงจุดมุ่งหมายของข้อความทั้งจุดมุ่งหมายของแต่ละย่อหน้าของเรื่องและจุดมุ่งหมายโดยรวมทั้งหมดของเรื่อง การอภิปรายเกี่ยวกับคำถามทั้งสองนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้พบกับกระบวนการที่ซับซ้อนเกี่ยวกับความคิดในการเขียน นักเรียนจะได้เรียนรู้การวางแผนถึงข้อความที่จะเขียนต่อไปว่า จะต้องสอดคล้องกับข้อความที่เขียนมาก่อนอย่างไรและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายโดยรวมของเรื่องทั้งเรื่องหรือไม่ หลังจากนักเรียนอภิปรายแล้ว ครูจึงแสดงข้อความต่อเนื่องจากข้อความที่แสดงในครั้งแรก และให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความตรงกับที่นักเรียนคาดหมายไว้หรือไม่ มีความเหมาะสมต่อเนื่องสอดคล้องกับข้อความที่กล่าวมาก่อนอย่างไร

การวัดและประเมินความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ

เนื่องจากความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ด้านคือ ความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องและความสามารถด้านสัมพันธ์ภาษาข้อความ ดังนั้นในการวัดความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความจึงต้องมีการวัดความสามารถในการผูกพันข้อความตามโครงสร้างไวยากรณ์ และวัดความสามารถในการระบุชนิดของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความซึ่งเป็นการผูกพันข้อความตามความหมาย

ในเรื่องการวัดและประเมินความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความนี้ ยังไม่มีนักภาษาศาสตร์ท่านใดกำหนดรูปแบบหรือกฎเกณฑ์การทดสอบไว้อย่างชัดเจน มีเพียงงานวิจัยบางเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงวิธีการวัดและประเมินความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้บ้าง ดังนี้

เบ็ตตี แลมเบอร์ก (Betty Bamberg 1984:305-316) ได้ทำวิจัยเพื่อประเมินความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความและใช้เกณฑ์ประเมินความสามารถของศูนย์การประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาแห่งชาติ ของสหรัฐอเมริกา (National Assessment of Educational Progress NAEP) ซึ่งได้ประเมินความสามารถด้านสัมพันธภาพของข้อความในงานเขียนไว้ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
0	ไม่สามารถให้คะแนนได้ เนื่องจากข้อเขียนไม่สมบูรณ์
1	ข้อเขียนไม่สื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจได้ ไม่มีการกำหนดชื่อเรื่อง ไม่มีเอกภาพ ไม่มีการวางแผนเรียบเรียงความคิดในการเขียน ใช้เครื่องหมายสัมพันธ์ความเพียงเล็กน้อย ข้อความไม่มี ความต่อเนื่องกัน มีข้อผิดพลาดในข้อความมาก ซึ่งทำให้เป็นอุปสรรคต่อการอ่าน
2	ข้อเขียนไม่มีสัมพันธภาพ ผู้อ่านไม่สามารถรวบรวม ความคิดจากข้อความแต่ละข้อความเพื่อตีความข้อความ ทั้งหมดได้ ไม่มีการกำหนดชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่อง ผู้อ่านต้องเดาเองหรือสรุปเองจากรายละเอียดใน เนื้อเรื่อง ความคิดในเรื่องไม่ต่อเนื่องกัน มีการ เปลี่ยนความคิดจากเรื่องหนึ่งไปอีกรื่องหนึ่ง ใช้เครื่องหมายสัมพันธ์ความบ้างเล็กน้อย มีข้อผิดพลาด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการอ่านบ้าง

3

มีสัมพันธภาพในข้อความบ้างบางส่วน มีการกำหนดหัวข้อเรื่อง แต่รายละเอียดในเนื้อเรื่องยังไม่ตรงประเด็นนัก มีการวางแผนเรียบเรียงความคิดในการเขียนไว้ แต่รายละเอียดบางช่วงในข้อเขียนยังสับสน ใช้เครื่องสัมพันธภาพบ้าง แต่ไม่มีการสรุปความคิดในเรื่อง ข้อความต่อเนื่องราบรื่นพอสมควร แต่ยังมีข้อผิดพลาดที่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านอยู่บ้าง

4

ข้อเขียนมีความต่อเนื่องและมีสัมพันธภาพโดยรวม ระบุหัวข้อเรื่องอย่างชัดเจน รายละเอียดในเรื่องตรงประเด็น ตรงกับหัวข้อเรื่อง มีการวางแผนเรียบเรียงความคิดในเนื้อเรื่อง ใช้เครื่องสัมพันธภาพชนิดต่างๆ เชื่อมประโยคอย่างมีประสิทธิภาพ

จอร์จ แม็คคัลลี (George McCully 1985:282) ได้ทราวจัยเกี่ยวกับการวัดความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความในงานเขียน โดยใช้วิธีเขียนเรียงความ และใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถของศูนย์การประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Assessment of Educational Progress) ซึ่งได้ประเมินความสามารถทั้ง 2 ด้านร่วมกัน ดังนี้

ระดับคะแนน

ความหมาย

1

มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องเล็กน้อย
อนุประโยคและประโยคต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน
เป็นคู่ ยังไม่มีความสัมพันธ์กันทั้งย่อหน้า

- 2 มีความสามารถในการผูกพันรูปเรื่องบ้าง
มีความพยายามในการรวบรวมรายละเอียด
ในเรื่อง แต่ยังจัดลำดับความหรือความหมาย
รายละเอียดต่างๆ ได้ไม่ดี
- 3 มีความสามารถในการผูกพันรูปเรื่องดี
รวบรวมและจัดระบบของข้อความได้ต่อเนื่อง
สัมพันธ์กันอย่างชัดเจน แต่ข้อความยังไม่ถึง
ระดับที่มีสัมพันธภาพ คือข้อความทั้งหมดยังไม่มีความสัมพันธ์กันโดยส่วนใหญ่
- 4 มีความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความ
ข้อความทั้งหมดมีทั้งการผูกพันรูปเรื่องและ
สัมพันธภาพในข้อความ คือมีทั้งความสัมพันธ์
ในส่วนย่อยระหว่างประโยค และส่วนใหญ่
ระหว่างข้อความทั้งหมดโดยรวม

ไลล์ เอฟ บาคแมน (Lyle F. Bachman 1990: 327) กำหนดวิธีการวัด
ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ โดยกำหนดให้วัดโดยการทดสอบด้วยแบบทดสอบ
ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

1. แบบทดสอบประเภทปรนัย (Multiple-Choice) ได้แก่ข้อสอบแบบจับคู่
คำตอบเติมข้อความที่หายไปให้สมบูรณ์ หรือตอบคำถาม เป็นต้น
2. แบบทดสอบประเภทเขียน (Writing test) ได้แก่ข้อสอบแบบเติมคำใน
ช่องว่างเติมประโยคให้สมบูรณ์ หรือเขียนเรียงความ เป็นต้น

นอกจากนี้ ไลล์ เอฟ บาคแมน (Lyle F. Bachman 1990:264) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความไว้ โดยระบุไว้แต่เพียงเกณฑ์ประเมินความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องเท่านั้น ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
0	ไม่มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่อง (ข้อความไม่มีความต่อเนื่องกัน หรือข้อความที่เขียนสั้นเกินกว่าจะตัดสินได้ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่)
1	มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องเล็กน้อย (ไม่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความไว้อย่างชัดเจน ความต่อเนื่องสัมพันธ์ของควาหมายบางตอนสับสน)
2	มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องปานกลาง (แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความอย่างชัดเจน ความต่อเนื่องสัมพันธ์ของควาหมายบางตอนสับสนบ้าง)
3	มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องในระดับดี (แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความชัดเจนมาก)
4	มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องในระดับดีมาก (สามารถใช้เครื่องหมายเชื่อมข้อความได้หลายชนิด ความสัมพันธ์ของข้อความไม่สับสน)

เอดเวิร์ด วูดส์ และนิโกล เมลเลียต (Edward Woods and Nicole Meleod 1990:235) กำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ว่า จะพิจารณาว่ามีความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความหรือไม่ จะต้องพิจารณาที่สิ่งสำคัญต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์อ้างอิงระหว่างประโยคและอนุประโยคในลักษณะอย่างไร ถูกต้องหรือไม่
2. ความคิดในข้อความที่สร้างขึ้นต่อเนื่องกันหรือไม่ อย่างไร
3. ประโยคต่างๆ ในข้อความที่สร้างขึ้นต่อเนื่องกันหรือไม่ อย่างไร
4. อนุประโยคในประโยคใหญ่ของข้อความที่สร้างขึ้นต่อเนื่องกันหรือไม่ อย่างไร
5. ให้ความสำคัญกับประโยคต่างๆ ในข้อความที่สร้างขึ้นในลักษณะอย่างไร
6. สร้างหัวข้อเรื่อง (Topic)อย่างไร
7. เปลี่ยนหัวข้อเรื่องอย่างไร

เอลานา โชฮามี (Elana Shohamy 1990:121) ได้สรุปวิธีการวัดและเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ โดยสรุปจากงานวิจัยของ เมอร์ริล สวีน และ บี ฮาเลย์และคณะ (Merrill Swain 1985, B.Haley et al. 1990 cited by Elana Shohamy 1990:121) ซึ่งวัดความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในภาษาพูด (Oral Discourse) โดยให้กลุ่มตัวอย่างประชากรเล่าเรื่องจากภาพยนตร์เงียบ (Silent Movie) ที่ให้ดู หลังจากนั้น ประเมินความสามารถโดยแบ่งเป็นระดับความสามารถ 5 ระดับ คำนึงถึงความชัดเจนและความถูกต้องในการเล่าบรรยายเรื่องเกี่ยวกับตัวละคร ฉาก และจุดมุ่งหมายของภาพยนตร์ ส่วนความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในภาษาเขียน (Written Discourse) แบ่งวิธีวัดความสามารถเป็น 2 ลักษณะคือ

1. วัดด้วยแบบทดสอบปรนัย (Multiple-Choice Test) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อเรื่องสั้นๆหลายเรื่อง แต่ละเรื่องจะมีข้อความเว้นไว้ 1 ประโยค ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเลือกประโยคที่เหมาะสมที่สุดจากตัวเลือก 3 ประโยคที่กำหนดให้ เพื่อนำมาเติมในเนื้อเรื่องให้สมบูรณ์
2. วัดด้วยการทดสอบเขียน (Written Production) โดยกำหนดให้เขียนจดหมายเล่าเรื่องและจดหมายขอร้อง (Narrative and Request Letters) อย่างละ 1 ฉบับ และ

ใช้วิธีการประเมินโดยแบ่งเป็นระดับความสามารถ 5 ระดับเช่นเดียวกับการประเมินความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในภาษาพูดที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยในการประเมินจะเน้นที่ความชัดเจนและความถูกต้องในการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธ์ภาพในข้อความ

สรุปได้ว่า การวัดความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ สามารถวัดได้ 2 รูปแบบคือ วัดความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในภาษาพูด โดยใช้วิธีการเล่าเรื่อง และประเมินความสามารถโดยแบ่งระดับความสามารถเป็น 5 ระดับ และวัดความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในภาษาเขียนโดยวิธีใช้แบบสอบประเภทปรนัยและประเภทเขียน ประเมินความสามารถโดยจัดระดับข้อเขียนที่มีคุณสมบัติด้านการสัมพันธ์ข้อความในระดับต่างๆ กัน โดยพิจารณาที่ความต่อเนื่องสัมพันธ์ในข้อความว่าอยู่ในระดับที่สื่อความหมายได้หรือไม่ ตลอดจนคำนึงถึงความถูกต้องในการผูกพันรูปเรื่องด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความกับทักษะต่างๆ ทางภาษา

สิริพร เมืองพรวน (2524:109-111) ได้ศึกษาความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังในข้อความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสวนกุหลาบจำนวน 400 คน โดยทดสอบความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังในข้อความที่ต่อเนื่องที่เชื่อมโยงกันด้วยเครื่องผูกพันรูปเรื่อง 4 ชนิดตามแนวการแบ่งของฮัลลิตีย์และฮาซาน ซึ่งได้แก่หน่วยอ้างอิง คำแทน การละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ และเครื่องผูกพันทางศัพท์ ใช้แบบสอบที่ประกอบด้วยข้อความซึ่งมีเครื่องผูกพันรูปเรื่องทั้ง 4 ชนิดกระจายอยู่บนตำแหน่งต่างๆ ทั้งข้อความ ทำยข้อความ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเข้าใจความสัมพันธ์ของการอ้างอิงย้อนหลังในระดับค่อนข้างต่ำ

เบญจภรณ์ นัตตระรัชต์ (2524:77-80) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจการใช้เครื่องหมายเชื่อมสัมพันธ์ความกับความสามารถในการอ่านเอาความภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่หนึ่งโดยใช้แบบสอบ 2 ฉบับคือแบบสอบวัดความเข้าใจการใช้เครื่องหมายเชื่อมสัมพันธ์ความ และแบบสอบวัดความสามารถในการอ่านเอาความ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่หนึ่งไม่จำกัดสาขาวิชาเอก ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาคการศึกษาที่สอง ปีการศึกษา 2523 จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำนวน 305 คน สรุปผลการวิจัยได้ว่าคะแนนความเข้าใจการใช้เครื่องหมายเชื่อมสัมพันธ์ความมีความสัมพันธ์กับคะแนนความสามารถในการอ่านเอาความในทางบวก คะแนนความเข้าใจการใช้เครื่องหมายเชื่อมสัมพันธ์ความและคะแนนความสามารถในการอ่านเอาความภาษาอังกฤษของนักศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยความเข้าใจในการใช้เครื่องหมายเชื่อมสัมพันธ์ความมีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของความสามารถในการอ่านเอาความ

กันตาทิพย์ สิงหะเนติ และผ่าน บาลโพธิ์ (2525:37) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจ Discourse Markers กับความสามารถในการอ่านเอาความของนิสิตชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้แบบทดสอบ 2 ฉบับ คือแบบทดสอบวัดความเข้าใจ Discourse Markers และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในคณะต่างๆ 5 คณะ คือรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 158 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นิสิตมีความเข้าใจการใช้ Discourse Markers อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และความเข้าใจในการใช้ Discourse Markers มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเชิงบวกในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่า การมีความเข้าใจใน Discourse Markers ต่างๆ จะมีส่วนช่วยในการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่บ้าง

สุนทรี กิตติโรสภากร (2530:45-47) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจสัมพันธ์ภาพในข้อความและความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง

ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเอกชน กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบวัดความเข้าใจสัมพันธ์ภาพในข้อความ ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ทุกคณะในมหาวิทยาลัยเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 483 คน ทำแล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ ค่าค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความเข้าใจสัมพันธ์ภาพในข้อความ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเอกชน กรุงเทพมหานครในทาง บวก ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความเข้าใจสัมพันธ์ภาพในข้อความของนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.59 ของคะแนนเต็ม และประเภทของสัมพันธ์ภาพในข้อความที่นักศึกษาทำได้ออกต้องเกินกว่าร้อยละ 50 คือ สัมพันธ์ภาพในข้อความประเภทการแสดงเหตุ-ผล และการแสดงเวลา และค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 47.29 ของคะแนนเต็ม

งานวิจัย เกี่ยวกับการศึกษาความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในทักษะต่างๆ

ทางภาษา

อัญชลี เสริมส่งสวัสดิ์ (2526:71-73) ได้ศึกษาการใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่อง ในการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาลักษณะของข้อคิด ในการใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องเหล่านั้น โดยใช้แบบทดสอบการเขียนกำหนดให้นักเรียนเขียน เรียงความแบบอิสระ 3 เรื่อง ความยาวเรื่องละประมาณ 120-150 คำ ภายในเวลา 90 นาที โดยใช้การเขียน 3 ลักษณะคือการเขียนเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง การเขียนเชิงชักชวน และการเขียนเชิงอธิบายกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนรัฐบาลเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าเครื่องผูกพันรูปเรื่องที่นักเรียนใช้มากที่สุด คือ เครื่องผูกพันทางศัพท์ เครื่องผูกพันรูปเรื่องที่นักเรียนใช้มากเป็นอันดับสองคือ หน่วยอ้างอิง เครื่องผูกพันรูปเรื่องที่นักเรียนใช้มากเป็นอันดับสามคือ คำสันธาน เครื่องผูกพันรูปเรื่องประเภท

คำแทนและการละคำไว้ในฐานที่เข้าใจมีนักเรียนสนใจใช้น้อย เครื่องผูกพันรูปเรื่องที่นักเรียนประสบปัญหาในการใช้มากที่สุดคือ หน่วยอ้างอิง รองลงมาได้แก่คำสันธานและการละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ รูปแบบของการใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องผิดที่พบมากที่สุดคือ การใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องไม่สอดคล้องกับพจน์ของตัวถูกอ้างอิง รองลงมาได้แก่การใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องผิดประเภท การใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องโดยไม่มีตัวถูกอ้างอิง การใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่อง ในที่ไม่จำเป็น และการไม่ใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องในที่ที่ต้องการ

สุชาติ รัตนาวิชย์พันธ์ (2532: บทคัดย่อ) ศึกษาความเข้าใจ Anaphoric Relationships ในประพจน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจ Anaphoric Relationship และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 132 คน และได้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบกับคะแนนร้อยละ 70 ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการระดับดี นอกจากนี้ยังนำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทั้ง 2 ชุดมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความเข้าใจ Anaphoric Relationship ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางโดยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.67 และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ Anaphoric Relationship และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลาวัลย์ สมประสงค์ (2532: บทคัดย่อ) ศึกษาความเข้าใจคำเชื่อมในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี พิษณุโลก นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 183 คน ใช้แบบทดสอบ 2 ฉบับคือ แบบทดสอบความเข้าใจในการใช้คำเชื่อมและแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้คำเชื่อมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับ 1 ของเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.35 และความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับ 1 ของเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ

57.23 นอกจากนี้ยังพบว่า ความเข้าใจค่าเชื่อมมีความสัมพันธ์กับการอ่านเพื่อความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

อุไรวรรณ ศฤงคาร์นันท์ (2527:95-98) สํารวจความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าและคำถามที่เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร กลุ่มประชากรเป็นครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในสวนกลางและสวนภูมิภาค จำนวน 900 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และหาค่าเฉลี่ยและสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษในสวนกลางและสวนภูมิภาค โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-Test) ส่วนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำมาหาความถี่และนำเสนอตามลำดับจากข้อที่มีความถี่มากที่สุดไปถึงความถี่น้อยที่สุด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูภาษาอังกฤษในสวนกลางและสวนภูมิภาคมีความเห็นไม่แตกต่างกัน โดยมีความเห็นด้วยในระดับมากกว่า แนวการสอนเพื่อการสื่อสารเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย แต่ไม่เหมาะสมกับชั้นเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมาก อีกทั้งเป็นแนวการสอนที่ไม่เป็นกฎเกณฑ์ไว้ภาคการศึกษาค้นักเรียนมีความรู้ไม่แม่นยำ ครูผู้สอนก็ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารดีพอที่จะจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การที่ครูมีชั่วโมงสอนมากทำให้ไม่มีเวลาจัดเตรียมกิจกรรมเพิ่มเติมที่ และแนวการสอนเพื่อการสื่อสารจะใช้ได้ผลเฉพาะกับนักเรียนเก่งเท่านั้น เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในแนวการสอนเพื่อการสื่อสารสรุปได้ว่า ครูภาษาอังกฤษในสวนกลางและสวนภูมิภาคมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารไม่แตกต่างกัน โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในด้านการทฤษฎีตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร การเรียนการสอน แบบเรียน และการประเมินผลตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในระดับปานกลาง

วสันต์ วันสหเวทวิสิฐ (2532:736-739) ได้ศึกษาปัญหาของครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 2 กลุ่มประชากรคือครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1-6 (อ.411-อ.616) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 80 คน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการสอนเนื้อหาตามจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้สอน ค่ามัธยฐาน เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหาในการสอนเนื้อหาตามจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกทักษะ แต่ยังมีปัญหาในระดับมากในการสอนเนื้อหาตามจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตรในทักษะต่างๆ ดังนี้ ทักษะการฟัง-พูด ได้แก่ การฟังเพื่อสรุปใจความสำคัญ เล่าประสบการณ์ส่วนตัว แสดงความคิดเห็น ทักษะการอ่าน ได้แก่ อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น อ่านพร้อมยกรองและอ่านหนังสือที่กำหนดหาให้และหนังสือประกอบอื่นๆ ทักษะการเขียน ได้แก่ เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายธุรกิจ เขียนเรียงความหรือรายงานตามแนวที่กำหนดหาให้ โดยใช้เครื่องหมายวรรคตอนและภาษาที่ถูกต้อง นอกจากนี้พบว่าครูผู้สอนมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับมากในด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ตลอดจนด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล

จากงานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการศึกษาความสามารถและความสัมพันธ์ของการสัมพันธ์ข้อความด้านการผูกพันรูปเรื่องและด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความกับทักษะต่างๆ ทางภาษา สรุปได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธ์ภาพในข้อความประเภทต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ และความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธ์ภาพในข้อความมีความ

สัมพันธ์กับทักษะต่างๆ ทางภาษาในทางบวก นอกจากนี้ ในด้านเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและมีความรู้เกี่ยวกับแนวการสอนด้านดังกล่าวในระดับปานกลาง แต่ครูก็ยังคงมีปัญหาวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่บ้างในการดำเนินการสอนในทักษะต่างๆ ตลอดจนมีปัญหาด้านการจัดหลักสูตร การเตรียมการสอน และการวัดและประเมินผล

2. งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่ศึกษาความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องในทักษะต่างๆ ทางภาษา

อีโลนา เฮนเดอร์สัน (Ilona Henderson 1980:5345-A) ได้สำรวจวิธีใช้เครื่องผูกพันความของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยส่วนกลาง 4 แห่งจำนวน 120 คน โดยจัดแบ่งเป็น 2 กลุ่มตามความสามารถด้านการอ่านคือ นักศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านอย่างคล่องแคล่วและนักศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านไม่คล่อง (Fluent and Not-So-Fluent Readers) ซึ่งการจัดกลุ่มเหล่านี้ อาศัยพื้นฐานจากโปรแกรมพิเศษที่นักศึกษาร่วมกิจกรรมอยู่ซึ่งได้แก่โปรแกรมซ่อมเสริม (Remedial Courses) ซึ่งนักศึกษาที่อ่านไม่คล่องจะเข้าร่วมโปรแกรมนี้ และโปรแกรมเร่งรัด (Accelerated Preprofessional Programs) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับนักศึกษาที่สามารถอ่านได้คล่อง และนอกจากนี้ยังอาศัยคะแนนจากแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการอ่าน (California Achievement Test in Reading) เป็นเกณฑ์ช่วยในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ประชากรด้วยเครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการผูกพันข้อความ (Connectives Competence Test) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นข้อสอบโรคลงให้นักศึกษาเติมตัวผูกพันข้อความลงในข้อความที่กำหนดให้ และส่วนที่ 2 เป็นข้อสอบเขียนให้นักศึกษาเขียนประโยคโดยนำตัวผูกพันข้อความที่ใช้นแบบทดสอบส่วนที่ 1 มาใช้เชื่อมเรียงประโยคที่แต่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่าวิธีการใช้เครื่องผูกพันข้อความในแบบทดสอบส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกัน โดยมีการใช้เครื่องผูกพันต่างชนิดกัน และต่างหน้าที่กัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาต้องการตัวชี้แนะที่ชัดเจนในข้อความเพื่อบ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างข้อความบางชนิด ได้แก่ การ

ผูกพันแบบเสริมความและการผูกพันแบบตรงข้าม (Additive and Adversative Relation) เมื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้เครื่องผูกพันข้อความของนักศึกษาที่อ่านไม่คล่องพบว่ามีการใช้เครื่องผูกพันผิด 4 กรณี คือ ใช้ผิดความหมาย ใช้ผิดหลักโครงสร้างประโยค ใช้เครื่องผูกพันมากเกินไป และมีปัญหาในการใช้ทำเนียบทางภาษา (Register)

รูท เจน พริทชาร์ท (Rute Jane Pritchard 1981:688-A) ศึกษาความแตกต่างของการใช้เครื่องผูกพันความระหว่างนักเรียนที่เขียนเรียงความได้ดีและไม่ดี รวมทั้งวิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างของปัญหาในการใช้เครื่องผูกพันความของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 11 เลือกงานเขียนของกลุ่มตัวอย่างประชากรมาวิเคราะห์กลุ่มละ 22 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มใช้เครื่องผูกพันความต่างชนิดกันแต่มีความถี่ในการใช้เครื่องผูกพันความไม่แตกต่างกัน ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องผูกพันความที่เกิดขึ้นในงานเขียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันไปตามสัดส่วนในการใช้เครื่องผูกพันความทั้งชนิดการผูกพันทางโครงสร้างและการผูกพันทางศัพท์ (Grammatical and Lexical Devices)

เจอร์มี แอล นิวเนอร์ (Jerome L. Neuner 1987:92-101) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เครื่องผูกพันข้อความ (Cohesive ties) และเครื่องผูกพันทางศัพท์ (Chains) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ที่มีระดับความสามารถในการเขียนข้อความเก่งและอ่อนจำนวน 40 คน โดยเลือกส่งงานเขียนของนักศึกษาที่เขียนไว้ในวิชาเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาซึ่งได้มีการตรวจให้คะแนนไว้แล้ว เลือกงานเขียนที่ได้คะแนนสูงสุด 20 ชิ้น และต่ำสุด 20 ชิ้น งานเขียนเหล่านี้มาวิเคราะห์ความถี่ของคำเชื่อมและการผูกพันทางศัพท์ที่ปรากฏในข้อเขียนโดยใช้วิธีหารากที่สอง (Square Root) เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องความแตกต่างของความยาวของเนื้อเรื่องที่นักศึกษาแต่ละคนเขียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีวิธีการใช้เครื่องผูกพันข้อความและเครื่องผูกพันทางศัพท์ในลักษณะคล้ายๆ กันคือ มักใช้คำเชื่อมและคำที่แสดงการผูกพันทางศัพท์ซ้ำๆ กัน โดยนักศึกษากลุ่มอ่อนมักใช้คำนามหรือสรรพนามซ้ำๆ กับคำที่ใช้ในหัวข้อเรื่องที่เขียน เช่นหัวข้อเรื่อง Listening to parents นักศึกษาก็มักใช้คำนาม

parents และสรรพนาม they ซ้ำๆ กันในเนื้อเรื่องที่เขียน และมีคำผูกพันทางศัพท์แบบปลอม (Pseudo Chains) เช่น thing, do, way, be, know, have ซึ่งคำเหล่านี้สามารถใช้ในข้อความทั่วๆ ไปในภาษาได้อยู่แล้วโดยไม่มีถือว่าเป็นคำที่แสดงการผูกพันข้อความโดยตรง ในขณะที่นักศึกษากลุ่มเก่งสามารถใช้คำผูกพันทางศัพท์ที่แท้จริงมากกว่า (Real Chains)

เจ. โจนซ์ (J. Jonz 1987:409-438) ได้ศึกษาเรื่องการผูกพันรูปเรื่องและความเข้าใจภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้พูดภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษาจำนวน 199 คนและผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษาจำนวน 23 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบโคลซ (Cloze Test) 2 ชุด ชุดหนึ่งเป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพในข้อความประเภทการผูกพันทางศัพท์และการอ้างอิงอีกชุดหนึ่งเป็นแบบสอบมาตรฐาน (Standard Fixed-Ratio Test) ในการทำแบบทดสอบจะให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาได้อ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นที่มาของแบบทดสอบโคลซนั้น ซึ่งอย่างไรก็ตาม เมื่อดูคะแนนจากแบบทดสอบชุดแรกก็อิงความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามีความสามารถในการผูกพันรูปเรื่องต่ำกว่าเจ้าของภาษามาก ส่วนในด้านกระบวนการเกี่ยวกับความเข้าใจจากรูปเรื่องกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาสามารถเข้าใจรูปเรื่องได้มากกว่าเจ้าของภาษา

มาเรียน โครเอิร์สท (Marion Crowhurst 1987 :185-200) ได้สำรวจชนิดของการผูกพันรูปเรื่องที่นักเรียนระดับ 6 ระดับ 10 และระดับ 12 ใช้ในการพูดสนทนา 2 รูปแบบ คือ การพูดถกเถียงและการเล่าเรื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของเครื่องผูกพันความที่คาดว่าจะแตกต่างกันไปตามระดับชั้นของผู้เรียนหรือรูปแบบของการพูดหรือไม่ จากผลการวิจัยพบว่า ชนิดของการผูกพันรูปเรื่องที่นักเรียนใช้กันมากที่สุดคือ การซ้ำคำซ้ำ (Repetition) การใช้สรรพนามอ้างอิง (Pronominals) และการอ้างอิงโดยใช้คำแทนหน้าคำนามชนิดต่างๆ (Demonstratives and Definite Article) โดยมีการใช้การผูกพันประเภทนี้ร้อยละ 79.2 ของการใช้เครื่องผูกพันความทั้งหมด และนักเรียนทุกระดับใช้การผูกพันรูปเรื่องชนิด การแทนที่คำ การละคำ และการใช้เครื่องผูกพันความ แต่มีการใช้คำ

ความหมายเหมือนและคำประเภทเดียวกันมากตามระดับชั้นของนักเรียนและมีการใช้เครื่องผูกพัน
 ความประเภทแสดงเหตุ-ผลและเวลา และการอ้างอิง (Exophora) ลดน้อยลงตามระดับชั้น
 ของผู้เรียน นักเรียนระดับ 6 สามารถใช้คำซ้ำได้ดีกว่านักเรียนระดับ 10 นักเรียนระดับต่ำ
 มีความสามารถในการใช้คำเชื่อมน้อยกว่านักเรียนระดับสูง และนักเรียนระดับสูงมีความสามารถ
 ด้านคำศัพท์และความคิดดีกว่านักเรียนระดับต่ำ ความแตกต่างของรูปแบบของการพูดมีผลทำให้มี
 การใช้คำสรรพนามอ้างอิง การใช้คำแทนหน้าคำนาม การใช้คำเชื่อมที่แสดงเวลา การใช้คำ
 ประเภทเดียวกัน และการอ้างอิงสถานการณ์ (Exophora) แตกต่างกันด้วย ในรูปแบบของการ
 พูดแบบเล่าเรื่อง (Narrative) นักเรียนจะสามารถใช้เครื่องผูกพันรูปเรื่องประเภทต่างๆ ได้ดี
 กว่ารูปแบบการพูดแบบถกเถียง (Argument)

เบเวอร์ลี อี คอกซ์ ทีมothy ชานาฮาน และมาร์กาเรต บี ทินซแมนน์

(Beverly E. Cox, Timothy Shanahan, Margaret B. Tinzmann 1991:179) ได้ศึกษา
 ความสามารถด้านการเขียนข้อความร้อยแก้วของนักเรียนระดับ 3 และระดับ 5 ที่มีระดับความ
 สามารถด้านการอ่าน 2 ระดับคือ ระดับเก่งและระดับอ่อน จำนวน 48 คน โดยมุ่งศึกษาความ
 เหมาะสมและความซับซ้อนของการเรียงลำดับข้อความ ความสอดคล้องในการผูกพันรูปเรื่องและ
 สีสลาการเขียน และให้ผู้อ่านในระดับผู้ใหญ่เป็นผู้จัดระดับความสามารถด้านการเขียน รวมทั้งใช้
 วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติร่วมด้วย โดยศึกษาผลและความสัมพันธ์ของระดับชั้นของผู้เรียนและระดับ
 ความสามารถในการอ่านที่มีต่อความสามารถในการเขียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับความสามารถ
 ด้านการอ่านมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนมากกว่าระดับชั้นของผู้เรียน ผู้เรียนใช้การ
 ผูกพันทางศัพท์และการเรียงลำดับข้อความได้ดีกว่าการใช้เครื่องผูกพันความประเภทการอ้างอิง
 (Coreferential Cohesion Devices)

งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความ

เบ็ตตี แคมเบอร์ก (Betty Bamberg 1984: 305-316) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความโดยการวิเคราะห์งานเขียนของหน่วยประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 1969-1979 โดยมีจุดประสงค์ในการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความที่มีความตรง และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบงานเขียนของผู้เขียนอายุ 13 และ 17 ปี จำนวน 2,698 ชิ้น ใช้เกณฑ์การวัด ซึ่งได้มาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาศาสตร์และการวิเคราะห์ข้อความ ผลการวิจัยพบว่า งานเขียนที่เขียนโดยผู้เขียนอายุ 17 ปี มีสัมพันธภาพในข้อความมากกว่างานเขียนของผู้เขียนอายุ 13 ปี และสัมพันธภาพในข้อความมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงานเขียน ซึ่งสรุปได้ว่าผู้เขียนอายุ 17 ปี สามารถเขียนข้อความที่มีสัมพันธภาพมากกว่าผู้เขียนอายุ 13 ปี และสัมพันธภาพในข้อความ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประเมินคุณภาพของงานเขียน

อิสซาเบล บอแมนน์ (Isabelle Baumann 1991:2321A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของสัมพันธภาพในข้อความในบทสนทนา การรับรู้ความสัมพันธ์ของข้อความระหว่างประโยค (Local Coherence) และความสัมพันธ์ของข้อความโดยรวม (Global Coherence) และความเข้าใจในข้อความโดยวัดความเข้าใจใน 2 รูปแบบคือการตระหนักรู้ในสัมพันธภาพในข้อความและความเข้าใจในการผูกพันข้อความ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการเลือกใช้กลวิธีเพื่อให้สามารถสัมพันธ์ข้อความในเรื่องที่สื่อสารจะทำให้ระดับความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความโดยรวมสูงขึ้น นอกจากนี้ เวลาที่ใช้ในการอ่านยังทำให้ความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยวิเคราะห์ได้ว่า การเลือกใช้กลวิธีในการทำความเข้าใจข้อความ เป็นสิ่งที่ยากกว่าการทำความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงหัวข้อของข้อความและข้อความที่มีสัมพันธ์กับข้อความที่กล่าวมาแล้วจะทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้เร็วกว่าข้อความที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

แจน มารี โพรเดสเซน (Jan Marie Frodesen 1991:150-A) ได้ศึกษา ลักษณะของสัมพันธภาพในข้อความของนักเรียนเกรด 12 โดยวิเคราะห์สัมพันธภาพในข้อความทั้ง ด้านปริมาณและคุณภาพจากงานเขียนของนักเรียนซึ่งเขียนสรุปจากเรื่องราวที่ให้อ่าน เลือกงานเขียนของนักเรียนที่เป็นเจ้าของภาษาโดยเป็นงานเขียนที่ได้คะแนน "ผ่าน" 20 เรื่อง งานเขียนของนักเรียนเจ้าของภาษาที่ได้คะแนน "ไม่ผ่าน" 20 เรื่อง และงานเขียนของนักเรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาซึ่งได้คะแนน "ไม่ผ่าน" 60 เรื่อง โดยนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ประโยค (Local Coherence) และความสัมพันธ์โดยรวม (Global Coherence) รวมทั้ง วิเคราะห์ลักษณะการเขียนที่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง (Thematic Development) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า งานเขียนที่ "ไม่ผ่าน" มักเป็นงานเขียนที่ผู้อ่านไม่สามารถคาดเดาความหมายของข้อความได้ดีเท่างานเขียนที่ได้คะแนน "ผ่าน" งานเขียนที่ได้คะแนนผ่านมักมีลักษณะที่ตรงประเด็น สามารถรักษาใจความที่สอดคล้องกับประเด็นอย่างสม่ำเสมอ และมีการสัมพันธ์ข้อความอย่างชัดเจน

งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความทั้งด้านการผูกพัน
รูปเรื่องและด้านสัมพันธภาพในข้อความ

โรเบิร์ต เจ เทียร์นีย์ และ เจมส์ เอช โรมเซนทาล (Robert J. Tierney and James H. Mosenthal 1983:215-227) ได้ศึกษาความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความในงานเขียนของนักเรียนเกรด 12 จำนวน 24 ชิ้น ซึ่งเลือกเขียนเรื่องในหัวข้อที่กำหนดให้ 2 หัวข้อ คือ เขียนชีวประวัติ และเขียนเรื่องราวทั่วไป โดยมีเงื่อนไขว่าผู้เขียนส่วนหนึ่งมีความคุ้นเคยกับเรื่อง ที่เขียนโดยอาศัยดูฟิล์มสตริปเกี่ยวกับเรื่องราวที่เลือกจะเขียน ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งไม่มีความคุ้นเคยกับเรื่องที่เขียน งานเขียนทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการผูกพันรูปเรื่องจะแตกต่างกันไปตามหัวข้อเรื่องที่เขียน ในการเขียนชีวประวัติ ผู้เขียนใช้การผูกพันประเภทอ้างอิงมาก ในขณะที่ผู้เขียนที่เขียนเรื่องราวทั่วไปมักใช้การผูกพันทางศัพท์มาก ผู้เขียนที่มีความคุ้นเคยกับเรื่องก่อนเขียนจะสามารถเขียนเรื่องได้มีสัมพันธภาพในข้อความโดยรวมมากกว่าผู้เขียนที่ไม่มีความคุ้นเคยกับเนื้อเรื่อง และความสามารถด้านการผูกพัน

รูปเรื่องงานเนื้อเรื่องที่เขียนใหม่มีความเกี่ยวข้องกับความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความของเนื้อเรื่อง กล่าวคือไม่สามารถวัดความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความ

จอร์จ เอ. แม็คคัลลี (George A. McCully 1985:269-281) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของการผูกพันรูปเรื่องตามที่ไมเคิล ฮัลลีย์เคย์และรุโกเยา ฮาซุฮานได้ระบุไว้กับการประเมินคุณภาพของการเขียนและสัมพันธภาพในข้อความ โดยวิเคราะห์งานเขียนเชิงชักชวน (Persuasive Paper) ของกลุ่มตัวอย่างประชากรอายุ 17 ปีจำนวน 493 ชิ้น ในช่วงปี 1978-79 ของหน่วยประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าสัมพันธภาพในข้อความเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของคุณภาพในการเขียน และการผูกพันทางศัพท์ในประเภทการวิเคราะห์ความหมายเหมือน (Synonym) คำประเภทย่อย (Hyponym) และคำในประเภทเดียวกัน (Collocation) ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพในการเขียนและต่อสัมพันธภาพในข้อความโดยทั่วไป

จิล ฟิตซ์เจอร์รัล และดิคซี ลี สปีเกิล (Jill Fitzgerald and Dixie Lee Spiegel 1986:263-278) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความในงานเขียนของนักเรียนเกรด 3 จำนวน 27 คนและนักเรียนเกรด 6 จำนวน 22 คน โดยให้นักเรียนเขียนเรื่อง 2 เรื่องแต่ละเรื่องจะให้คะแนนจากตัวแปรด้านการผูกพันรูปเรื่อง 13 ตัวแปร ด้านสัมพันธภาพในข้อความและด้านคุณภาพของงานเขียน ผลการวิจัยสรุปว่า การผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความในงานเขียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน และความสัมพันธ์ดังกล่าวจะแตกต่างกันไปตามเนื้อเรื่องที่นักเรียนเขียนแต่จะไม่แตกต่างกันตามคุณภาพของงานเขียนหรือระดับของผู้เรียน

ต่อมา ฟิตซ์เจอร์รัลและสปีเกิล (1990:48-64) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวอีกครั้ง โดยปรับเกณฑ์การประเมินการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความใหม่ ได้ผลการวิจัยที่ไม่แตกต่างจากเดิมกล่าวคือ การผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความมีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวแตกต่างกันไปตามเนื้อเรื่องที่เขียน แต่ไม่แตกต่างกันตามระดับผู้เรียน

มาเรียน เจ แม็คเคนนา (Marian J. McKenna 1987:2032) ได้วิเคราะห์ความแตกต่างของคุณสมบัติของการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธ์ภาพในข้อความและวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของตัวแปรอิสระที่ชี้เป็นตัวทำนายสัมพันธ์ภาพในข้อความในข้อเขียน โดยวิเคราะห์จากงานเขียนของนักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ชิ้น ตัวแปรที่วิเคราะห์มี 6 ด้าน คือความตั้งใจของผู้เขียนเรื่อง บริบทของเรื่อง ประเด็นสำคัญของเรื่อง โครงสร้างของเรื่อง การผูกพันรูปเรื่องและไวยากรณ์ในเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ความตั้งใจของผู้เขียนเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์กับสัมพันธ์ภาพในข้อความมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นสำคัญของเรื่อง โครงสร้างของเรื่อง และการผูกพันรูปเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า คุณลักษณะของการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธ์ภาพในข้อความมีความแตกต่างกัน โดยที่การผูกพันรูปเรื่องจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ชี้วัดสัมพันธ์ภาพในข้อความได้

งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการใช้รูปแบบของข้อความลักษณะต่างๆ

(Mode of Discourse)

ดอริส พรเตอร์และวิลเลียม พาเดีย (Doris Prater and William Padia 1983: 127-134) ได้สำรวจผลกระทบของการใช้ข้อความรูปแบบต่างๆ (Mode of Discourse) ที่มีต่อความสามารถในการเขียนของนักเรียนชายและหญิงเกรด 4 และ 6 กลุ่มละ 70 คน โดยให้นักเรียนเขียนข้อความ 3 รูปแบบคือ แสดงความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติ อธิบาย และชักชวน นักเรียนจะต้องเขียนเรื่องแต่ละรูปแบบภายในเวลาที่กำหนดให้คือเรื่องละ 50 นาที โดยใช้เวลาในชั้นเรียน และให้นักเรียนนำชิ้นงานบูรณาการการเขียนรวมทั้งไม่มีกิจกรรมใดๆ ก่อนการเขียนที่เป็นการช่วยเหลือนักเรียน ผู้ตรวจงานเขียนนี้คือครูโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 12 คน ซึ่งได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการประเมินผลมาแล้ว นำเรื่องทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนโดยชี้เกณฑ์ของศูนย์ทดสอบทางการศึกษาซึ่งจัดแบ่งคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองเพศของทั้งสองกลุ่มเขียนเรื่องในรูปแบบแสดงความรู้สึกรู้สึกได้มีคุณภาพดีกว่าการเขียนแบบอธิบายและชักชวน การเขียนแบบชักชวนเป็นรูปแบบของการเขียน

ที่ยากที่สุด เนื่องจากนักเรียนทุกกลุ่มทาคะแนนได้ต่ำที่สุด ยกเว้นนักเรียนชายเกรด 4 ที่ได้คะแนนงานเขียนแบบอธิบายความต่ำที่สุด และพบว่าเพศและระดับชั้นของนักเรียนสามารถเป็นตัวทำนายความสามารถด้านรูปแบบของงานเขียนได้

ตีบ, บิลยู, ไมเคิล, รีต และคณะ (W. Michael Reed et.al. 1985: 283-297)

ได้ศึกษาผลของความสามารถในการเขียนและรูปแบบของข้อความ (Mode of Discourse) ที่มีต่อความสามารถในด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Capacity Engagement) ในรูปแบบการเขียนข้อความของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 จำนวน 63 คน ที่มีความสามารถด้านการเขียน 3 ระดับคือ ระดับต้น ปานกลางและระดับดี โดยทดลองให้นักศึกษาเขียนข้อความ 3 รูปแบบคือ บรรยาย เล่าเรื่องและชักชวน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนมีผลต่อความสามารถด้านความรู้ความเข้าใจในรูปแบบของข้อความที่แตกต่างกัน กล่าวคือผู้ที่มีความสามารถด้านการเขียนในระดับดีจะมีความสามารถเขียนข้อความแบบบรรยายได้ดีที่สุดแต่สามารถเขียนข้อความแบบชักชวนได้ดีที่สุดในขณะที่ผู้ที่มีความสามารถด้านการเขียนในระดับปานกลางสามารถเขียนข้อความแบบบรรยายได้ดีที่สุดแต่มีความสามารถในการเขียนข้อความแบบพรรณนาเล่าเรื่องได้ดีที่สุด นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงานเขียนกับความรู้เดิมของผู้เรียน และความสามารถในการทำความเข้าใจในรูปแบบของข้อความมีความสัมพันธ์กับความซับซ้อนทางโครงสร้างระบบประโยค

เดนิส เลอวาเซออร์ และไมเคิล พาเจ (Denis Levasseur and Michael Page 1991, 97-106) ได้ศึกษาความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคของนักเรียนอายุ 11, 13 และ 15 ปี จำนวน 604 คน โดยให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอ่านเนื้อเรื่องที่มีรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างประโยค 2 ประเภทคือ ความสัมพันธ์แบบขยายความ (Expansion Relation) ซึ่งแบ่งออกเป็น ความสัมพันธ์แบบคู่ขนาน (Parallel Relation) ความสัมพันธ์แบบตรงข้าม (Contrast Relation) ความสัมพันธ์แบบการให้ตัวอย่าง (Exemplification Relation) และความสัมพันธ์แบบชี้เฉพาะ (Elaboration Relation) อีกประเภทหนึ่งคือ ความสัมพันธ์แบบ

เชื่อมความ (Linkage Relation) ซึ่งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่อธิบายความ (Explanation Relation) โดยนักเรียนจะต้องอ่านและทำความเข้าใจเรื่องที่กำหนดให้ และเขียนเล่าเรื่องราวที่อ่านและจำได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกผู้เรียนกลุ่มอายุละ 20 คน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในระดับกลุ่มอายุว่าผู้เรียนกลุ่มอายุใดจะมีความสามารถในการเขียนเรียบเรียงข้อความจากความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านมากกว่ากัน รวมทั้งเปรียบเทียบงานเขียนของนักเรียนกับเนื้อเรื่องต้นฉบับที่นำมาให้อ่านด้วยว่านักเรียนเขียนข้อความแต่ละประโยคในลักษณะของการสรุปด้วยข้อความของตนเองหรือจำข้อความบางตอนในเนื้อเรื่องมาเขียน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบจำนวนของข้อความที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มอายุจำได้ นักเรียนในช่วงอายุ 11 ปี จำเรื่องราวที่อ่านได้น้อยกว่านักเรียนอายุ 13 ปี และนักเรียนอายุ 15 ปี จำเรื่องราวได้ดีกว่านักเรียนอายุ 13 ปี นอกจากนี้ นักเรียนสามารถทำความเข้าใจและจดจำข้อความที่มีความสัมพันธ์แบบคู่ขนานได้ดีกว่าความสัมพันธ์แบบชี้เฉพาะ ซึ่งในกรณีนี้สรุปได้ว่า ชนิดของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความมีผลกระทบต่อความเข้าใจและความสามารถในการจดจำเรื่องราวของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มอายุจำได้และถ่ายทอดออกมาโดยการเขียนพบว่า ข้อความที่ถ่ายทอดเป็นแบบกิ่งสรุปความ คือใช้ข้อความที่จดจำมาจากเนื้อเรื่องที่อ่านบางส่วน และสรุปเป็นภาษาของตนเองบางส่วนมากกว่าการใช้ข้อความที่จำมาจากเนื้อเรื่องโดยตรง โดยนักเรียนกลุ่มอายุ 11 ปีมักถ่ายทอดข้อความแบบกิ่งสรุปความ ส่วนนักเรียนกลุ่มอายุ 13 และ 15 ปี มักถ่ายทอดข้อความโดยใช้ข้อความที่จำมาจากเนื้อเรื่องที่อ่านโดยตรง ซึ่งแสดงว่า อายุของนักเรียนไม่มีผลต่อพัฒนาการในการสรุปข้อความและความสามารถในการทำความเข้าใจต่อเนื้อความ แต่ความสามารถและความเข้าใจดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับชนิดของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความในกลุ่มอายุระดับเดียวกันจะสามารถจำและถ่ายทอดข้อความออกมาโดยไม่มีการดัดแปลงหรือสรุปอ้างอิงให้เป็นข้อความของตนเอง ซึ่งชนิดของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่นักเรียนอ่านจะมีผลต่อความเข้าใจและการจดจำเรื่องราวที่อ่าน

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธ์ภาพในข้อความในทักษะต่างๆ ทางภาษา สรุปได้ว่า ความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่อง

และสัมพันธภาพในข้อความของผู้เรียนจะแตกต่างกันไปตามระดับชั้นของผู้เรียน ระดับความสามารถ
ในทักษะทางภาษา ระดับอายุของผู้เรียน และรูปแบบของข้อความที่ผู้เรียนใช้ โดยผู้เรียนที่มีคุณสมบัติ
ดังกล่าวแตกต่างกันมักจะมีวิธีใช้ เครื่องผูกพันข้อความต่างชนิดกัน และมีข้อผิดพลาดในการผูกพัน
ข้อความแตกต่างกัน และความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความเป็นตัวแปรที่สำคัญสำหรับทักษะ
ทางภาษา โดยเฉพาะทักษะการอ่านและเขียน